NATIONAL LIBRARY
JUL 21 1970
BIBLIOTHEQUE [NAT]IONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS. Telephones: 921-7121; 465-7902. United States Editorial Offices—New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE. 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U. S. A.

LATVIJA

AMERIKĀ

51. N-RS. SESTDIENA, 1970. G. 4. JŪLIJS 20. GADS

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atb. redaktors: ALFRĒDS VINČELS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921-7121. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994-7917 Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744

SATURDAY, JULY 4, 1970 SECOND CLASS MAILL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 25 centi

Iesvētīts LNJAK karogs

JAUNATNES DIEVKALPOJUMS DZIESMU SVĒTKU IETVAROS TORONTO

„Nākotnes 70" organizētajā jaunatnes dievkalpojumā Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku ietvaros Sv. Jāņa baznīcā Toronto 28. jūnijā piedalījās turpat 300 baznīcēnu, to vidū daudz arī vidējās un vecās paaudzes piederīgo. Pēc kopīgās dziesmas „Cēļi kā dzimtenes dievnami", ērģeles spēlējot jaunās paaudzes pianistei Inesei Čarnavskai, ievada liturģiju vadīja un sprediķi teica māc Kristaps Valters jun. no ASV, izvēloties par tematu vārdus: „Nāciet visi pie manis, jo es gribu jūs atvieglināt," t. i. palīdzēt nastas nest. Svētrunā mācītājs, minot raksturīgus piemērus, pakavējās pie dažādām mūsdienu problēmām un uzsvēra, ka pat vislabāk organizētais cilvēku projekts nesekmēsies, ja tam trūks Dieva svētības, kā, piemēram, savā laikā bija ar Bābeles torni, iecerētu visu tautu draudzīgai sadzīvošanai.

Dievalpojuma beigu liturģiju vadīja archibīskaps Arnolds Lūsis, pēc tam iesvētījot Latvijas karogu, kuŗu latviešu nacionālajai jaunatnes apvienībai Kanadā kā organizācijas karogu dāvināja Latviešu nacionālā apvienība Kanadā. Izvēlējies par vadmotīvu vārdus: „Paceļat karogu augstā kalnā!" (Jezaja 13), archibīskaps, karogu iesvētījot, atgādina patiesības, kuŗas vērā liekamas ne tikai karoga saņēmējiem, bet ikvienam latvietim.

— Mīļie jaunieši! Šī dievkalpojuma nobeigumā esmu aicināts iesvētīt jums dāvināto brīvās Latvijas sarkanbaltsarkano karogu. Bet — karogs no krāsainas drānas par simbolu kļūst tikai tad, ja mēs to paceļam augstā kalnā, sava ideālisma, savas sirdsdedzes un savas ticības kalnā! Tāpēc mēs jau šodien varam teikt, ka ap šo sarkanbaltsarkano karogu negribēs pulcēties visi latviešu jaunieši. Šo karogu sargās un šim karogam sekos tikai tie, kuŗus nebūs samulsinājušas mūsu tautas likteņkopībai bīstamas ideoloģijas. Šim karogam sekos tikai tie, kas iecirtīgā spītībā nerims pasaulei atgādināt, ka latviešu tautai ir tiesības uz brīvību un savu valsti. Tie, kam vairs nesāp dzimtenes posts un bēdas, tie, ka kļuvuši par iztapoņām un garīgi klibiem kompromisa meklētājiem, tie šim karogam nesekos. Varbūt tie noliks šo karogu bēniņos, kur glabā vecas lietas, lai to kādreiz atkal izvilktu no putekļiem, ja laikmeta vēji iegriezīsies citā virzienā un Latvijai uz brīvību būs vairāk cerību nekā šodien.

Bet ticētāji šo karogu nesīs augstā kalnā un sargās to tāpēc, ka šis karogs ir brīvības simbols; tās brīvības simbols, uz kādu Dievs arī mūsu tautai ir devis tiesības! Šis karogs ir tās taisnības simbols un tās garīgās cīņas simbols, kādai mūs visus ir aicinājis tas, ko Jūdass pārdeva par trīsdesmit sudraba grašiem un ko pasaule piesita krustā tāpēc, ka Viņš pirmais aizstāvēja mazos brāļus, kam nodarīta pārestība, tāpēc, ka Viņš pirmais svētīja taisnības dēļ vajātos, tāpēc, ka Viņš pirmais norādīja, ka īstas brīvības priekšnoteikums ir patiesība un Dieva likumos iesakņotā dzīves ziņa.

Šo lielo revolūcionāru Jēzu Kristu arī šodien daudzi piesistu krustā, ja vien Viņš atkal atnāktu pasaulē. Un viņa zaimotāju pulkā mēs, droši vien, saskatītu arī dažu labu redzētu un mums pazīstamu seju. Bet — tas lai mūs nebaida un nesamulsina. Kalnā karogu uznest var tikai garīgi stiprākie. Kalnā karogu uznest var tikai tie, kas tic Dieva taisnībai un Dieva nolikumiem, kas laikmetu mijās un pārvērtībās nemeklē lētas uzvaras, bet ir ar mieru aizstāvēt nepopulāras idejas un palikt nomodā par to, lai patiesībai nebūtu jāstaigā ar aizsietu muti.

To, mīļie jaunieši, šis karogs lai jums atgādina. Uz šo garogu lai jūs aicina, pasargājot jūs no vienaldzības grēka, no saldas iesnaušanās, klausoties melīgā un glaimīgā valodā, no kuŗas mūs brīdina dziesminieks Andrejs Eglītis, sacīdams: „Kur ir tas spēks, kas pacels mūs? Vai nezināt, tie esat jūs, pulks pēdējais, ko cīņā vest, jums karogs pēdējais ko nest. Šis karogs jums, ko nīst un skauž, uz tēvu zemes jānospraudž!"

Pēc archibīskapa iesvētīšanas svētvārdiem baznīcēni apliecināja savu ticību, korāli lūdzot: „Dievs, mūsu dārgo tautu svētī, un viņu vienprātībā uzturi!" Tad LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, asistējot LNAK izglītības nozares vadītājam J. Mežakam un bijušajam jaunatnes nozares vadītājam A. Zaķim, kuŗa darbības laikā LNAK nolēma dāvināt jaunatnes apvienībai šo karogu, nodeva to LNJAK valdes priekšsēdei Andai Liberei, aicinot: „Saņemot šo karogu, solieties strādāt Latvijas brīvības atgūšanai un tautas labklājībai. Zem šī karoga krāsām daudzi mūsu tautas dēli ziedojuši dzīvību. Nesiet šo karogu godam un dzimtenes mīlestībai!" Kopā ar asistentiem Jāni Valdmani un Juri Zivtiņu karogu saņemot, Anda Libere solīja, ka jaunatnes apvienība to turēs svētu un nesīs godam, kā dāvinātāji vēlējuši. Dievkalpojums izskanēja, baznīcēniem vienojoties Latvijas himnā.

Vtr.

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs jaunatnes dievkalpojuma nobeigumā nodod archibīskapa A. Lūša iesvētīto karogu LNJAK valdes priekšsēdei A. Liberei; uzņēmuma kreisajā malā A. Zaķis un J. Mežaks, labajā — J. Valdmanis. Foto: J. Liģers

Pirmā globālā skolotāju konference

1970. gada 29. jūlijs trimdas dzīvē ieies kā vēsturiska diena, jo Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku ietvaros Toronto notika pirmā skolotāju konference, kuŗā piedalījās skolotāji un latviešu skolu dzīves vadītāji no trīs kontinentiem — — Amerikas, Austrālijas un Eiropas, kopā 43 skolu darbinieki, kuŗu vidū bija Amerikas latviešu apvienības izglītības biroja vadītājs E. Bērziņš un vairāki skolotāji no dažādām latviešu skolām ASV, Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā skolas daļas vadītājs A. Grigulis un skolotāja M. Kauliņa, Latviešu apvienības Austrālijā bijušais skolu daļas vadītājs Ed. Šmugajs un skolotāja E. Šmugaja, Latviešu nacionālās apvienības Kanadā izglītības nozares vadītājs J. Mežaks un daudzi skolotāji turpat no visām Kanadas latviešu skolām. Konferencē piedalījās arī literāts un izglītības darbinieks J. Andrups ar dzīvesbiedri no Anglijas, kuŗš nesen piedalījās arī skolotāju konferencēs Stokholmā un Minsterē.

Konferenci atklāja un vadīja LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, protokolēja skolotājs L. Vīks no Toronto. J. Mežaks atklāšanas runā norādīja, ka pašreiz latviešu skolas visumā darbojas normāli, jo mierīgi un bez steigas pielāgojas vienmēr mainīgajiem skolu dzīves apstākļiem. Pēdējos 20 gados skolu dzīvē notikušas lielas pārmaiņas — bērnu vecāki tagad ir tādi, kas paši dzimuši ārpus Latvijas vai dzimteni atstājuši kā mazi bērni, tādēļ tiem vājākas saites ar Latviju. Skolas uzdevums dot tiem vajadzīgo ievirzi latviskumā. Par šiem jautājumiem jau rakstījuši L. Vīks Kanadā un Ed. Silkalns Austrālijā. Jādod bērniem motīvācija, kāpēc viņiem jāmācās latviešu skolā un kāpēc viņiem jāpaliek latviešiem. Par to vērtīgu rakstu devis jaunās paaudzes pārstāvis Rainis Cedriņš Zviedrijā, norādot, ka jaunatnei nepatīk tikai kavēšanās atmiņās un sevis nožēlošana, jo jaunieši personīgi nekā nav zaudējuši. Jauniešiem patīk aktīvitāte, un viņiem jāiegūst augstākā izglītība un jāizcīna labāks sociālais stāvoklis, lai varētu turpināt cīņu par Latvijas brīvību.

Konferences galvenais temats bija „Kādam jābūt jaunajam latvietim?" Šī jautājuma risināšanai bija izveidots panelis no vecākās un jaunās paaudzes pārstāvjiem. Vecākajai paaudzei vajadzēja pateikt, ko tā sagaida no jaunatnes mūsu nacionālajās interesēs un kā tās īstenot svešā vidē. Jaunajai paaudzei savukārt vajadzēja noskaidrot jaunatnes nostāju un izjūtas pret latviešu sabiedrību: 1) Vai jaunatnes uzskati saskan ar vecākās paaudzes nacionālajām interesēm? 2) Ko jaunatne vēlas sniegt latviešu sabiedrībai? 3) Kādi apstākļi un līdzekļi veicina ieaugšanu latvietībā?

Vecākās paaudzes pārstāvji diskusiju panelī bija māc. Ā. Čops,

tājumi nonākuši krizes stāvoklī — vecie mērķi un ideāli ir sabrukuši, bet jauni nav atrasti. Valda galējs liberālisms. Jaunieši, pateicoties modernajiem sakaru līdzekļiem kā radio un televīzija, ir ievilkti lielo pasaules problēmu risināšanā. Tagad zināma vecuma jaunietis vai jaunava zina daudz vairāk nekā tāda paša vecuma jaunietis zināja pirms 20 gadiem. Ar to audzināšanas darbs kļūst grūtāks. Daži ieteic audzināt un izglītot arodu pratējus, bet Planka institūts Berlīnē domā, ka jāsagatavo cilvēks tā, lai viņš ir spējīgs un grib mācīties visu mūžu. Audzināšanas uzdevums ir veidot cilvēka iekšējo spēku — sirdsapziņu, jo sirdsapziņa ir spēja atzīt vērtības un tās kārtot — atšķirt labu no ļauna. Arī piederība pie latvietības ir morāles jautājums, tādēļ nedrīkst darīt tādas lietas, kā, piemēram, par sliktu un nesagatavotu darbu dot labas atzīmes, lai tikai bērnu paturētu skolā, jo tā ir sirdsapziņas graušana. Vienmēr jāpatur prātā kristīgās morāles principi. Nav iespējama audzināšana bez ētiskām normām. Ir jārāda ne vieglais, bet grūtais ceļš.

Skolēnu vecaku pārstāve I. Morgenšterna uzsvēra, ka bērna lat-

(Nobeigums 5. lpp.)

DR. VALDA MELNGAILE

Dziesmu diena ir Latvijas diena!

Kad šai nedēļas nogalē Toronto un Losandželosā kopkoŗi atkal skandinās latviešu dziesmas, garā metot tiltu uz dzimteni Latviju, mūsu gara spēka stiprināšanai der atcerēties vārdus, kuŗus toreizējā Amerikas latviešu apvienības kultūras biroja vadītāja Dr. Valda Melngaile teica pagājušā gada 16. augustā, atklājot Gaŗezera 2. dziesmu dienu:

Mēs dziedam Latvijai, tai, kuŗa mirdz mūsu atmiņās, viņas ziemām un vasarām, viņas mīļajai valodai, viņas sarkanbaltsarkanajām krāsām. Dziesma ir mūsu atminēšanās.

Mēs dziedam Latvijai, tai, kuŗa sāp mūsu domās un sirdīs, kuŗas seju mēs meklējam, atspoguļotu svešas zemes dabā, tai, kuŗa kopā saslēdz mūs visus visās zemēs tā, ka esam brāļi viens ar otru. Dziesma ir mūsu saite.

Mēs dziedam Latvijai, tai, kuŗas sapni mēs kā ceļa zīmi maigi rakstām savu bērnu sirdīs, ar kuŗas valodu, ar kuŗas dzīvības skaistumu un sāpi mēs viņiem atdodam savus lielākos dārgumus. Dziesma ir mūsu cerība.

Mēs dziedam Latvijai, tai, kuŗā mīt mūsu tauta, viņas ziemām un vasarām, viņas latviešiem, mūsu brāļiem un māsām. Dziesma ir mūsu sveiciens.

Mēs dziedam Latvijai, tai, kuŗu mēs redzam nākotnē, brīvu starp brīvām zemēm, viņas ziedēšanai un spēkam, viņas tautai, viņas sarkanbaltsarkanajām krāsām. Dziesma ir mūsu ticība.

Mūsos nedrīkst būt atminēšanās vien. Jautāsim sev, vai tas, kas mēs katrs esam un cik un ko mēs darām Latvijai tagad, mūs apmierina. Jautāsim katrs sev, vai mums nav vairāk laika, vairāk līdzekļu, jaunu domu nākotnes Latvijai. Jautāsim sev, vai mūsu darbs ir vienmēr mērķtiecīgs un radošs, vai tas ir nākotnes darbs.

Jautāsim, vai saite, kas saista latvieti ar latvieti, ir vairāk nekā asinssaite. Lai cik dziļi un lepni mēs izjustu vārdus „es esmu latvietis", — vai tajos apzināmies vairāk nekā piederību savai tautai, vai izjūtam pienākumu, sūtību un cīņu, ko šie vārdi mums uzliek.

Jautāsim sev, vai mēs katrreiz zinām, kādēļ mēs gribam, lai mūsu bērni būtu latvieši, vai mēs saviem jauniešiem protam pasniegt mūsu latvietības jēgu, vai mēs viņus spējam iejūsmināt. Jautāsim, kā mēs viņiem pasniedzam Latvijas sapni, kā viņi tajā atrod savu nozīmi, kā mēs viņiem varam rast sabiedrību un vērtības, kuŗas viņi nepiespiesti izvēlētos par savējām, par svarīgākajām citas tautas vidē.

Jautāsim, vai mūsu sveicienā tautai dzimtenē ir vairāk nekā labdienas, vai tur ir arī apliecinājums — mēs esam daļa, neatšķelta, neatšķeļama daļa no tevis. Jautāsim, vai mēs savu tautu vienmēr saprotam, vai mēs viņu vēl pazīstam, vai ejam ar viņu kopā.

Šai dienā mēs esam līksmi un lepni, mēs jūtamies mājās un savējos. Šī diena ir jau krāšņa atbilde mūsu jautājumiem sev. Bet ne vienīgā un ne galīgā; lai ko paveicam, mēs nevaram atļauties būt pašapmierināti. Laiks mums liek katru dienu no jauna pārvērtēt mūsu darbu, mūsu pienākumus, mūsu nostāju un mūsu pieeju.

Līksmosimies, dzīvosim dziesmu skaistumā, būsim kā viens. Dziesma ir mūsu atminēšanās, mūsu saite, mūsu cerība un ticība. Bet šī diena un katra diena lai ir arī mums katram sevī ieskatīšanās: „ko es daru Latvijas nākotnei?", un solīšanās: „es darīšu, cik spēšu!"

Jo mēs dziedam, mēs dzīvojam Latvijai, tai, kuŗa ir, un tai, kuŗa būs nākotnē, brīva starp brīvām zemēm.

Pie jaunās mākslinieka Ērika Dzeņa sienas gleznas Latviešu namā Toronto: no kreisās — S. Leite, E. Gīme, F. Krūmiņa, Z. Simanovska, I. Stagava, mākslinieks E. Dzenis, dāmu komitejas priekšniece E. Galdiņa, nama valdes priekšsēdis M. Teže, I. Ezerniece, Z. Grekere un S. Zaķe. Šo 13x8½ pēdu lielo gleznu nama priekštelpas izdaiļošanai dāvinājusi nama dāmu komiteja.
Foto: J. Ligers

JAUNATNES UN DRAUDZĪBAS DIENAS NIAGARĀ
1970. GADA 1. UN 2. AUGUSTĀ

cas, morāles un ētikas jautājumiem. „Mēs jaunatni mīlam, vēlam labu un gribam tai palīdzēt, lai aug liela un stipra," teica referents un atzina, ka jaunatne savukārt audzina arī vecākos. Latviešu skolas uzdevums nav tikai audzināt latvieti, bet arī cilvēku. Runātājs minēja piemēru par divām laulībām, kurās sieva ir latviete. Vienā gadījumā vīrs ir sveštautietis, bet, sievas mātes vārdiem runājot, „labs cilvēks", otrā gadījumā arī vīrs latvietis, bet dzērājs. Tālāk runātājs norādīja, ka audzināšanas un mācīšanas jau-

Jāņu uzvedumā Sidrabenē — B. Senkēvičas sakārtotajā „Papardes zieds" — savu māku tautas dejās rāda A. Plūdone, A. Rozītis, A. Hausmanis, M. Holandere, M. Mežulis, G. Ozols un A. Grants; viņu dejā noskatās (pie alus mucīņas) kalniņu māju līgotāja A. Briede. Foto: J. Ligers

LASĪTĀJU VĒSTULES

ŽĒL SKAISTĀS TRADICIJAS

Dziesmu svētku koŗu mēģinājumos tiek skarts jautājums par koristu gājiena atcelšanu 4. jūlijā Toronto. Tad paceļas daudzas rokas par šāda gājiena vajadzību, jo arī šis gājiens ir „dziesmu svētki" — daudzos gados mantota tradicija, kuŗa cieši saistīta ar dziesmu svētku norisi. Sava un šo daudzo pacelto roku klusa protesta dēļ gribu izteikt neapmierinātību dziesmu svētku rīcības komitejai par šī gājiena atcelšanu.

Sajūsma un prieks silda mūsu sirdis jau ilgu laiku par gaidāmajiem dziesmu svētkiem, par tādiem dziesmu svētkiem, kādus esam mantojuši un redzējuši, kādos paši esam piedalījušies. Mēs, koristi, labprāt ziedojam laiku un maksājam ceļa izdevumus, braucot lielus attālumus uz koŗu mēģinājumiem. Esam gatavi darīt vēl vairāk un labāk, jo mūs visus spārno prieks par šiem dziesmu svētkiem — ar koristu un dejotāju kopīgu gājienu uz svētku vietu mūsu skaistajos tautas tērpos. Šis prieks ir dziedātāju alga. To nedrīkstētu mazināt!

Bez tam gājiens nav tikai vajadzīgs aktīvajiem svētku dalībniekiem, tikai tautas tērpu parādīšanai. Šis gājiens ir nacionāla vienība. Tas ir izteikts tautas gara spēks, apliecinājums, ka latviešu tauta pastāvēs uz mūžīgiem laikiem. Tas ir gājiens pretī brīvībai un tādēļ visas tautas manifestācija.

Strīpodami gājienu no dizesmu svētku programmas, rīkotāji nav rēķinājušies ne ar dziesmu svētku sirdi — dziedātājiem, ne ar nezūdošajām, skaistajām mūsu tautas tradicijām, ne ar tā idejisko nozīmi. Rīkotāju minētie iemesli lēmumu par gājiena atcelšanu neattaisno. Nav drošības, ka kādreiz kāda tautiešu grupa paziņos, ka dziesmu svētku vairs nebūs. Un — nebūs dziedātāju, nebūs dziesmu svētku.

Koriste A. Celma, Niagarā

☆

LĒTS SENSACIONĀLISMS

Izlasot A. Puķītes ievadrakstu „Cēdelgemas gars" šī laikraksta 22. aprīļa numurā un pēc tam ievietotās lasītāju vēstules (skat. kā piemēru V. Korsta vēstuli 20. maijā), atliek tikai jautāt A. Puķītem, V. Korstam un pārējiem vēstuļu autoriem: vai t. s. Cēdelgemas garā tiešām ietelp demagoģija un apzināta faktu sagrozīšana?

Pieņemot, ka A. Puķīte ne tikai raksta laikrakstā „Latvija Amerikā", bet arī šo avīzi lasa, viņam ir labi zināms, ka mana vēstule Pad. savienības augstākās padomes prezidija priekšsēdim N. V. Podgornijam kā formā, tā arī saturā bija apellācija Dr. F. Mendera sodīšanas lietā, nevis „pateicības vēstule par savas ādas paglābšanu"! Atbildību par faktu sagrozīšanu, protams, ir jādalās arī „Latvijas Amerikā" redakcijai, kuŗai netrūka precīzas informācijas par minēto vēstuli.

Ar nožēlu jākonstatē, ka šī nav ne pirmā reize, ne arī vienīgā trimdas publikācija, kas neierobežojas ar faktiem, apskatot pagājušās vasaras gadījumu. Vai lēts sensācionālisms patiešām nepieciešams, lai apliecinātu savu „nacionālo stāju"? Vai būtu par daudz prasīts, ja no cilvēkiem, kuŗi sevi vēlas uzskatīt par sabiedriskiem darbiniekiem, mēs sagaidītu vismaz minimālu atbildības sajūtu iepretim patiesībai?

Paulis Lazda, ASV

☆

VĒSTULE DULLĀS BĀBAS KUNDZEI

Laipni lūdzu neliegt man izmantot šī laikraksta lasītāju vēstuļu nodaļu, lai atgādinātu kādai anonimai tautietei, kas man piezvanīja pa tālruni un, atsakoties nosaukt savu vārdu, uzbruka par dažiem uzskatiem „Nākotnes 70" sarīkojumu lietā, paziņot savu adresi un telefonu, lai debates turpinātu.

Nelaimīgā kārtā, atkārtoti jautājot pēc anonimās zvanītājas vārda, pirms klausuļa niknas nomešanas viņa minēja, domājams, tikai savu vārdu un uzvārdu: Dullā Bāba.

Ingrida Vīksna, Toronto

☆

VAJADZĒTU IZTIKT BEZ STATISTIEM

Nupat lietas jau kļūst par trakām: visus šos gadus sakostiem zobiem cietos, neteicis ne vārda pēc iesvētību fotoattēlu skatīšanas mūsu avīzēs.

Ļoti nelāgā kārtā latviešu sabiedrībā ieviesusies kanadiešu paraža aicināt draudžu priekšniekus piedalīties jauniesvētīto oficiālajos fotouzņēmumos. Man nav nekādu iebildumu un negribu arī noniecināt draudžu priekšnieku darba nozīmi, bet viņiem tomēr nav nekā kopīga ar iesvētīšanas iestādījumu un iesvētījamajiem pašiem. Kādēļ tad viņiem būtu jāpiedalās fotografēšanās procedūrā?

Oficiālajos iesvētīšanas dienu uzņēmumos vieta ir tikai draudzes garīgajam ganam — tās mācītājam, kas sagatavojis iesvētījamos mācībā un vadījis tos visu iesvētīšanas sagatavošanas laiku, kopā ar visiem iesvētītajiem.

Vēlāk sāka ieviesties paraža aicināt uz fotografēšanos arī draudžu ērģelniekus, tā saraibinot svinīgā gadījuma uzņēmumus vēl vairāk un padarot tos kaut kā savādus, izsakoties saudzīgi...

„Latvijas Amerikā" 17. jūnija numurā parādījās kāds jauniešu iesvētes uzņēmums, kuŗā jau bez iepriekš minētajiem „statistiem" nofotografētos vēl kuplina draudzes dāmu komitejas priekšniece un Gaŗezera administrātors. Citiem vārdiem sakot, četras liekas personas. Kā jau teicu, nenoliedzot visu sabiedrisko darbinieku vērtīgos pakalpojumus tautas druvas kuplināšanā, tomēr liekas, ka mazliet vairāk nopietnības un pietātes svinīgu gadījumu oficiālajos uzņēmumos derētu ievērot.

O. Perro, Toronto

☆

SKAITĻOTĀJU PASĀKUMS JAUNATNES INTERESĒM TIKAI KAITĒJA

Neskaitot trimdas dzīves parasto un nenovēršamo nobirumu, latviešu jaunatne visumā apliecinājusi savu interesi par tautas nākotni, tās kultūru un tradicijām. Aizņemtu pārāk daudz telpu, ja gribētu visu uzskaitīt, kas teikto apstiprina, tādēļ jāapmierinās ar pirmajā teikumā konstatēto. Būdama viena no trimdas latviešu jaunatnes saimes, jūtos lepna, ka kopā ar saviem līdztečiem varu kalpot savai tautai, un esmu priecīga, ka ir tik daudz jauniešu, kuŗi ieinteresēti darboties un strādāt latviešu tautas labā.

Tādēļ nožēloju, ka sabiedrībā parādījās „Nākotnes 70" izplatītā skaitļotāja satikšanās aptaujas lapa t. s. aklajiem randiņiem. Principā tā ir laba ideja, jo nevar sagaidīt, lai jaunatne sekotu tikai visam bijušajam; tai ir jāsteidzas laika straumei līdz. Taču „Nākotne 70" ir mazliet pārsteigusies. Ir labi būt atklātiem un draudzību uzsākot zināt visus sava partnera uzskatus, bet — kādēļ aptauja nepiemēroto seksa un citu jautājumu vietā vairāk nepieskaŗas dzīves dziļākajām problēmām un rakstura vērtējumiem? Piemēram, kādēļ aptaujā tikai 3 jautājumi par literātūru un tikai 2 par mūziku? Vai šādas un līdzīgas intereses nebūtu svarīgākas?

Liela daļa sabiedrības domā, ka „Nākotne 70" ar šo pasākumu sagrāvusi savus mērķus. Sabiedrība sāk aizmirst pozitīvos pasākumus, jūtoties sarūgtināta par šo rīcību ar „skaitļotāju sapāŗošanu". Jau dzirdētas domas: „Vai es ziedoju naudu soļotājiem 'no Jelgavas uz Ķemeriem', lai Nākotne 70 to izdotu par šādiem draņķiem? Vai ir vērts, ka latviešu jaunatnei ir sava tēvu valoda, bet morāliski tā ir asimilējusies ar vietējiem jauniešiem? Vai tiešām šādi jautājumi izšķiŗ īsto draugu?"

„Nākotne 70" ar šo pasākumu nostādījusi arī latviešu jaunatni visai zemā līmenī. Daudzi tautieši, kuŗi nav daudz interesējušies par jaunatnes darbu, izlasot šo aptaujas lapu, tagad veido negātīvus secinājumus. Vai „Nākotne 70" neapzinās, kādus pārmetumus jauniešiem vispār tā izraisījusi ar šo „joku"? Vai „Nākotne 70" zina, ka, izlasījuši šo aptaujas lapu, daudzi jaunieši to aizmeta, nodomājot: „Vai viņi ir galīgi traki?" Vai „Nākotne 70" apzinās, ka ar savu rīcību tā degradējusi visu latviešu jaunatni, kaut vainīgi ir tikai daži, kuŗi paši, varbūt, vairs nav nekādi jaunieši?

Nevēlos kritizēt, tikai uzsvērt, ka latviešu jaunatne nav notikušajā vainojama. Lielākā jauniešu daļa šo aptauju pat apsmej un tās izplatīšanu atzīst par kļūdu. Taču sabiedrībā dzirdētais, vērotā reakcija un avīzēs lasītais liek nopietni bažīties, ka „Nākotnes 70" nepārdomātās rīcības dēļ, kaut nevainīga, cietīs visa latviešu jaunatne. Atliek tikai cerēt, ka tā nenotiks, ka sabiedrība sapratīs, ka dažu personu kļūdas dēļ nevar likt ciest visiem jauniešiem.

Vēlos piebilst, ka šai vēstulē teiktajā ietelp vecāku, audzinātāju un organizāciju ieskati šai jautājumā, ne tikai manas personīgās domas.

B. Šmita - Kalēja, Hamiltonā

☆

TOMĒR — DAUDZ KAS MAINĪJIES!

Ar lielu interesi izlasīju LA 6. jūnija numurā samērā izsmeļošo un vērtīgo J. Grodņa apskatu par jauno stāvokli Indoķīnā pēc amerikāņu un dienvidvietnamiešu ieiešanas Kambodžā. Mani ārkārtīgi pārsteidza šī raksta gala secinājums, kas likts arī virsrakstā — „Nekas nav mainījies". Nelaimīgā kārtā daudzi maldās tieši šinī secinājumā, neiegaumējot, ka ar pēkšņo akciju Kambodžā sabiedrotajiem ir radies nevien labvēlīgs pagrieziens visā kaŗa norisē, bet pat jauns posms visas Indoķīnas vēsturē!

Pirmo reizi četras tautas (Vietnama, Kambodža, Taizeme un Laosa), kas nekad nav sapratušās un pat gadsimtus bijušas naidīgas, tagad ar ASV militāro, ekonomisko un diplomātisko atbalstu beidzot sabiedrojušās cīņai pret kopīgo ienaidnieku — komūnistiem!

Mums taču visiem svaigā atmiņā samērā ilgstošā kaŗa norise Vietnamā. Bija laiks, apm. pirms kādiem četriem gadiem, kad komūnisti pārvaldīja gandrīz 90% visas Dienvidvietnamas un pretkomūnisti varēja justies samērā droši vairs tikai pašā Saigonā. Amerikāņu stratēģija vispirms panāca robežas nobloķēšanu ziemeļos un komūnistiem bija jāmeklē apkārtceļi, kā pievest no Ziemeļvietnamas sev pastiprinājumus un apgādi. Viņiem izpalīdzēja draudzīgais, tagad no amata atstādinātais Kambodžas valdības galva princis Sihanuks, laužot neitrālitāti un atļaujot ziemeļvietnamiešiem nokļūt uz dienvidiem cauri Kambodžai. Vēl vairāk — nodevīgais princis atļāva komūnistiem ierīkot savā zemē pat militārās bazes — paslēptuves, noliktavas un pat galveno štābu!

Tagad sabiedrotie šīs bazes iznīcinājuši. Kaut gan tās techniski būtu iespējams atjaunot jau kāda pusgada laikā, komūnisti to nespēs, gluži vienkārši tādēļ, ka ar Kambodžas jaunās pretkomūnistiskās valdības un Saigonas noslēgto militāro līgumu Dienvidvietnama faktiski uzņēmusies visas Kambodžas aizsardzību, līdz kambodieši paši būs spējīgi nodrošināt savu zemi.

Amerikāņu ietekmē panākta arī saskaņā ar Taizemi un Laosu. Tā visā Indoķīnā radīta kopīga pretkomūnistiska fronte. No sagrautajām bazēm izdzītie komūnisti gan izklīduši pa Kambodžas džungļiem, uzbrūkot arī vienai otrai pilsētai, bet cik ilgi bez apgāda un papildinājumiem tie spēs izturēt pret militāri labi sagatavotiem dienvidvietnamiešiem?

Arī pašā Dienvidvietnamā komūnisti atstāti bez apgādes un papildinājumiem un kādu laiku būs spējīgi tikai niecīgām partizānu cīņām. Taču vissvarīgākais vārds komūnistu pilnīgai sakaušanai Vietnamā būs sakāms pašiem amerikāņiem, novembŗa vēlēšanās balsojot tikai par Niksona piekritējiem, dodot viņam vairākumu senātā un kongresā un padzenot nodevējus no šīm likumdošanas iestādēm. Ar to prezidentam beidzot būtu dotas brīvas rokas ātriem un izšķirējiem sitieniem agresijas perekļa iznīcināšanai...

Taču ceļš uz komūnistu sakāvi ir pavēries. Tādēļ nevaru piekrist J. Grodņa domām, ka „nekas nav mainījies". Kā notikumu attīstība rāda, pēdējās nedēļās daudz kas mainījies. Mani pārsteidz arī J. Grodņa visai savādais, parasti no radikāļu mutēm dzirdētais izteiciens —„karš pilda ieroču ražotāju un kaŗa materiālu piegādātāju kabatas." Bet ieroči un kaŗa materiāli nevienai tautai nekad nav nokrituši no gaisa... Apgalvojums ir arī nepilnīgs — arī strādnieku kabatās ieplūst šo ražojumu peļņa. Tikai komūnistu apspiestajās vergu valstīs strādnieks paliek tukšām rokām, bet ieroču kaudzes tajās aug...

Alberts Kalniņš, Toronto

LATVIJA

51. N-RS. SESTDIENA, 1970. GADA 4. JŪLIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 174, Ont.; tālr. 531-4533. Vietējo ziņu redaktors Krišs Sidars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont.; tālr. 766-2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV —
par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

ED. KEIŠA LATVIEŠU VALODAS KURSS (41)

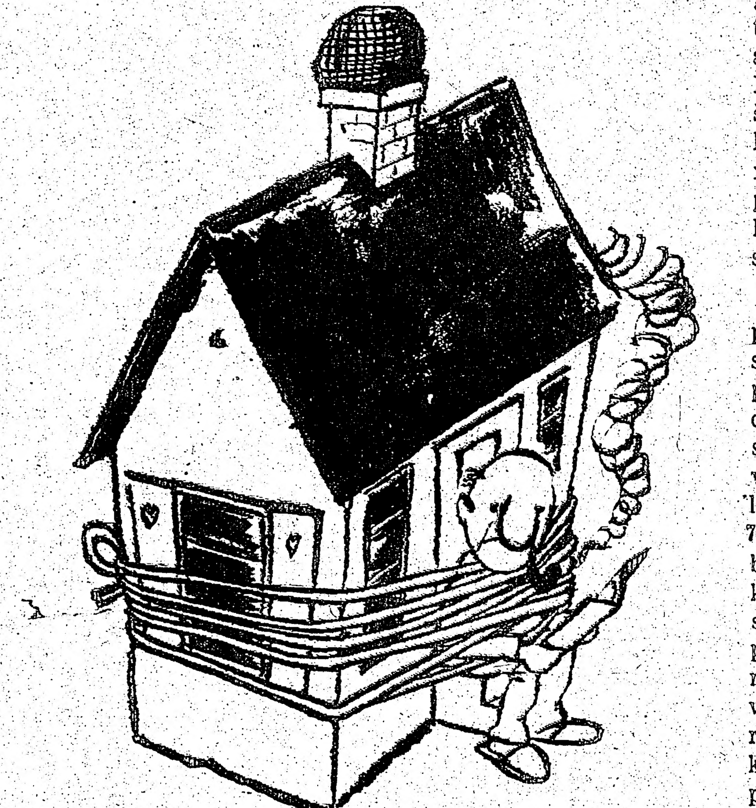

... piesiets pie mājas ...

(24. turpinājums)

Nodibinādams Franču akadēmiju, kardināls Rišeljē zināja, ko dara.

Bet kālab tik daudz runāt par Rišeljē un franču valodu? Tādēļ, ka mūs interesē latviešu valodas un rakstu likteņi. Bez rakstītā vārda nav teātŗa, bez teātŗa nav teātŗa glezniecības.

Kamēr Rišeljē Francijā rūpējās par franču valodu, daži vīri Gustava Ādolfa nodibinātajā Tērbatas universitātē gatavoja latvju valodas pirmo vārdnīcu, publicēja pirmo latvju tautas dziesmu ar notīm, pūlējās ap latviešu garīgo dzeju.

Ko ar rūpību un zinātnisku briedumu bija pa-

dzīvā valodā ritošas sarunas (piem.: „Mana sieva šogad paliek plika kā zutis") un Salamana Pamācības.

Gustava Ādolfa dibinātajā universitātē kopš atklāšanas dienas sāka studēt arī neretietis Kristofors Fīrekers (Fuerecker, 1615—1685), kuŗa spalvai pieder vācu garīgo dziesmu dzejiski tulkojumi latviešu valodā, kā arī latviski-vāciska vārdnīca, kas palikusi manuskriptā. Kad Fīrekers sāka studēt, viņam bija 17gadu, profesoram Mancelim — 39 gadi. Nav izslēgts, ka tieši profesors ieinteresējis studentu latviešu valodniecības darbā un iesaistījis viņu izpalīgos savu grāmatu publikācijās.

Šai pašā Tērbatas universitātes laikā ...

terātūras vēstures grāmatās un pazīstama visiem latviešu vidusskolu audzēkņiem.)

Aprakstīdams latviešu tautasdziesmu dziedāšanas veidu, viņš vēstīja: „Jauniešiem un pusaudžiem bijusi paraža jaunpienākušos viesus apsveikt ar dziesmu. Tas viņiem esot ierasts, un dziesmas esot viegli darināmas, tā kā viņi, kā reti kāda cita tauta, ar pieredzi, bez gatavošanās (ex tempore), izejot no sveša cilvēka izskata, izturēšanās un runas (a persona, vultu, gestu ex loquela alicuius peregrini) vai arī no cita kāda notikuma izejot, var improvizēt un dziedāt (fingere et cantare)." Tērbatas universitātes kādreizējais students Krišjānis Barons savos 8 sējumos jau publicēja 35.789 pamatdziesmas ar 182.000 variantiem, Folkloras krātuvei paceļot skaitu turpat līdz miljonam.

Visi lielie valstsvīri no Perikla līdz Napoleonam izpratuši un mīlējuši teātri. Viņi zināja, ka skatuve ir tā vieta, kur nenovēršamo individa un sabiedrības konfliktu problēmas var pacelt mākslas plāksnē un tā humānizēt sociālos instinktus. Ar to izskaidrojama Perikla labvēlība pret teātri, ar to izskaidrojama arī kardināļa Rišeljē labvēlība pret teātri un īpaši pret Korneju. Pat baletam viņš prata piešķirt sabiedriski noderīgu funkciju. Iesaistot iestudējamo deju virknē visu galmu, apvienojot skatuvi ar zāli, piešķirot katram savu lomu, viņš dumpīgā gara „baronus" ar šķietamo disciplīnēto izpriecu pārskoloja valstij derīgos sabiedrības locekļos, īpaši kaŗa laukos. Te-

nīcu, kurā pats apbedīts; atbalstīja Žoržu de la Tūru, apbrīnoja Nikolā Pusēnu un Klodu Lorēnu. Viņš bija arī liels kollekcionārs, padarot Luvru bagātāku ar Mikelandželo Manteņa, Dīrera, Perudžo, Karavadžo, Ticiāna un Leonardo da Vinči darbiem. Kultūras cilvēki un kultūras tautas nedzīvo no maizes vien! Politiskie panākumi nāk un iet, lielie mākslas darbi paliek.

Napoleons, samierinājis pretišķības Francijā, dodot tai jaunu vienību un jaunu nacionālu apziņu pēc revolūcijas brāļu cīņām un terrora rakstīja: „Augstā traģēdija ir lielo vīru skola; tai jābūt ķēniņu un tautu skolai. Varbūt, ka tā liekama vēl augstāk par vēsturi. Valdnieku pienākums ir to atbalstīt un izplatīt; nav jābūt dzejniekam, lai to novērtētu, pietiek pazīt cilvēkus un lietas, just pacilātību un būt valstsvīram. Traģēdija iesilda dvēseli; tā pacilā sirdi; tā spēj radīt un tai jārada varoņi! Ja Kornejs būtu dzīvs, es viņu būtu iecēlis par princi."

Redzējām, ka modernais teātris izauga ne no klasiskās drāmas, bet no reliģiskajām spēlēm. Ne tā opera. Opera atvedināma tieši no grieķu traģēdijas Florences jaunie labieši, gentiluomini, bija nodibinājuši sabiedrību Camerata (Draugs), ar nodomu atdzīvināt grieķu traģēdiju, kurā, kā viņi domāja, dziedāja ne tikai koris, bet arī atsevišķie aktieŗi. Šais renesanses meklējumos radās īpaši libreti un libretiem piemēro-

Kanadas latviešu 5. dziesm...
sās — Alfreds Štrombergs...

Angelika Gailīte

Sa...

OMARS HEIJAMS ...

Mēs esam kļuvuši bag... kādu pasaulē slavenu ... kam pašai sava vēsture... Omara Heijama „Dzeja"... gādājis Valters Ziediņš ... Kurcija atdzejojumā, ar ... Vīksnas eseju un Gvīdo ... tušas zīmējumiem.

Autors Omars Heijams ... tronoms, matēmatiķis, fiz... ņa dzīves dati ietverti leģ... mūžu, kas it kā ildzis 100 ... dus. Drošāk zināms, ka ... viņš Persijas ziemeļno... gadsimtā, ap tā vidu un n... līdz 12. gadsimta pirma... turksnim (min 1123. kā n... du). Bijis sultāna Malika... Nisapūras observātorija... tājs. Kopā ar 7 citiem ... kiem sultāna uzdevumā ... pie kalendāra sastādīšan... kalendārs precīzitātē ... Jūlija Cēzara laikā izveido... gadā pirms Kristus ievie... lija, tagad saukto vecā s... lendāru un pareizā noteik... vojies vēlākajam pāvesta ... ra XIII reformētajam (... simtā) jeb jaunā stila, ta... totajam kalendāram, kas... par tā laika orienta zinātn... sto līmeni.

Heijams savas dzīves la... vairāk pazīstams kā zi... nekā dzejnieks. Un tomēr ... 700 gadiem viņa dzeja s... dziļām domām, īstu pā... mu un daiļu izteiksmi. ... Ērkšķrozīte tā dusējusi ... orienta zinātnieku bibliotē... kai priekš simt gadiem, ... gadā, Omara Heijama č... rubajatu krājuma pirmais... jojums angļu valodā (R... kļuva pieejams rietumu ...

Atdzejotājam Eduarda... džeraldam (FitzGerald), ... viens no literātūrvēstur... Michaels Kerneijs (Kern... jusi sevišķa interese par ... simtu: viņa dzimta savu c... vasinājusi no 11. gadsimta ... ņu uzvarētājiem, Britanija... ŗotājiem. Tas ierosinājis ... dzejnieka interesi par min... metu un Persijas tā laika ... ku, un viņš sācis mācīties ... šu valodu.

Atdzejojumā Ficdžerald... minējis savu vārdu. Tā bi... cīla brošūriņa uz slik... lēcīga papīra ar 75 ... četrrindām, maz ievēro... mēr nonākusi dzejnieka ...

Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku atklāšanas sarīkojuma un ieskaņas koncerta dalībnieki: no kreisās — Alfreds Štrombergs, Norma Auziņa, Alfreds Spricenieks, Marija Faini un Ronalds Leonards. Foto: J. Ligers

Imants Sakss

Dziesmu svētku ieskaņas koncerts

Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku atklāšanas koncertā Royal York viesnīcas koncertzālē Toronto piedalījās vijolniece Norma Auziņa, čellinieks Ronalds Leonards, pianiste Maria Luisa Faini un bass Alfreds Spricenieks, klavieŗu pavadījumus izpildot Alfrēdam Štrombergam. Programmā bija Gundaņa Pones „Sonāta" — solo čellam, Alberta Jēruma „Sonāta Nr. 2" vijolei un klavierēm, A. Okolo-Kulaka, Alfrēda Kalniņa un Jāņa Mediņa solo dziesmas.

Salīdzinot ar citām mākslām, mūzika pašreiz tā nemierīgākā. Tajā joprojām parādās ne vien jauni skandali un kontroversijas, bet arī uzplaukst ražīga rosme, tāpat arī vecu vērtību jauntulkojumi un pārspriedumi. Pa daļai to var attiecināt arī uz latviešu mūziku, kam labs piemērs bija šī koncerta pirmais sniegums — Gundaņa Pones „jaunības laiku" opuss. Par Poni daudz rakstīts latviešu presē, bieži negatīvā nozīmē, pieminot viņa nu jau populāro „Ossia". Ka komponistam ir arī citi darbi, par to presē spriests mazāk, un liekas, ka iepriekš minētā „Ossia" nav Pones mūzikālo ceļu plašāku popularizēšanu veicinājusi. Komponists pats nav sajūsmināts par šo sonātu, jo šo rakstības veidu viņš savos tagadnes darbos absolūti noraida, taču jaunību galīgi likvidēt nevienam nebūs iespējams. Ārēji šī sonāta tverta visai nopietnā noskaņā, četru atsevišķi noslēgtu daļu formas logātā (Prologs, Fūga. Presto, Epilogs). Gan, varbūt, neparasti šodien dzirdēt parallēlo sekstu līgošanos sonātas pirmajā daļā, tāpat kaislīgo noskaņu klasiskās fūgas skaņu celtnē, bet tā runā gandrīz katrs komponists savā jaunības priekā, kad visa pasaule liekas viegli iekarojama un apkamjama. Kāda trafarēta eklektika uz mirkli pamanāma Presto sākumā, bet ar to komponists, labas techniskās skolas vadīts, laimīgi izglābj un iebeigās. Seko dziļdomīgs Epilogs, kurā saklausāmas iepriekšējo posmu substances. Visumā mūzikāli atzīstams un pieņemams darbs, kuŗu klausītāji uzņēma ar dzīvu piekrišanu, atkārtoti izsaucot izpildītājus. Nav neiespējams, ka šai kompozicijā Pone cīnījies pats ar sevi, arī ar savu toreizējo Alma Mater. Tātad — ja Poni dēvē par kontroversālu, šis darbs, varbūt, ir kontroversālākais no visiem. Neredzu nekādas kontroversālitātes pašreizējos Pones darbos, jo šie ir tie ceļi, kam viņš nešaubīgi tic. Nav pateicīgs temats par Poni iecietīgi un aukstasinīgi runāt, gribu tomēr atkārtoti uzsvērt, ka Pone uzskatāms par nopietnu komponistu arī internacionālā plāksnē, un, vienādi vai otrādi, par viņu vēl daudz dzirdēsim.

Šādu problēmu nesaskatām Alberta Jēruma „Sonātā". Savam, ne rozēm kaisītajam, ceļam komponists sekojis un seko visos turpmākos darbos. Viendaļīgā sonāta komponēta 1966. gada sākuma dienās, un tās ievada kadencā sastopam visus vēlāk dažādos veidos izmantotos materiālus. Šajā darbā saskatām arī pavisam statisku, ja drīkstētu teikt — makabrus akordus, kuŗus komponists savās piezīmēs sauc par disonējošiem. Bet kas ir disonance? Vai teorijas bauslis, vai arī acumirklīgās apziņas kādreizējā iedomu spēle? Vai šodien disonance neiespiežas arī vienkāršo tercu rotaļā? Lai kāda būtu atbilde, Jērums šajos akordos sasniedz latviešu mūzikā maz dzirdētu, spēcīgu mūzikālu afektu (un es neteicu „efektu"), kas laimīgā kārtā nerod atrisinājumu. Problēmai paliekot, tā bagātina mūzikālo kodolu, neļaujot rasties sīktirdznieciskajam jautājumam: „Aber wie ist das richtig?" Tāpat Jērums šajā darbā turas šodienas mūzikas problēmu ceļā, neejot ne pa labi, ne pa kreisi, bet paturot savu individuālitāti. Jēruma mūzika nav popularizējusies, jo tā mums vienmēr liek domāt. Vislielākā nopietnība tas ir arī vērtīgas mūzikas saturīgākais uzdevums un žēl, ka mums šeit nav bijis iespē[illegible] klausīties Jēruma darbu va[illegible]us:

Jāliecina, ka Pones un Jēruma darbu interpretācija patiešām bija mūzikāli augstvērtīga un izcila, un te pateicība un uzslava pienākas raksta sākumā minētajiem māksliniekiem. Laimīgi tie skaņraži, kuŗu darbus spēlē Norma Auziņa un Ronalds Leonards, dabīgi, veiksmīgo pianisti Faini nepiemirstot.

Patiešām ātri slavu un atzinību iemantojis mūsu jaunais dziedonis Alfreds Spricenieks. Viņam apskaužami viegla balss un elpas technika, grūtības neredzot ne augšējos, ne zemākos reģistros. Nevainojams dziedājums raisījās pašā pirmā A. Okolo-Kulaka ilustratīvajā „Dēlu saucējā" (A. Pelēcis), kurā dziedonis parādīja ne vien savas balss iespējas, bet arī tīri dramatisku parlando techniku. Gluži ne tik laimīga šķita A. Kalniņa „Krīvu krīvs" (Fr. Brīvzemnieks), kas varēja būt smagākā lējumā tverta. Iespējams, ka šis teksts un mūzika jau nāk no citas, sen aizmirstas pasaules un šaubos, vai te kās mūzikālā interpretācijā, bez laikmeta pārzināšanas, vairāk uzlabojams. Galu galā latviešiem nekādu krīvu krīvu nav bijis, šos vārdus parasti lieto viegli iereibuši svētku runātāji, vietējo diriģentu nopelnus suminot. Tālāk — „Uguns un nakts" prologs (Rainis) reizē iepriecināja un arī mazliet skumdināja mūzikālā tulkojuma ziņā. Kaut A. Štromberga pavadījums bija techniski tīrs un uzmanīgs, zināmam robustuma momentam tomēr nevaram paiet garām, kaut vai vienkārši skaļuma dēļ attiecīgās tremolo taktīs. Šajā klavieŗu pavadījumā, kā daudzos citos, ir nenozīmīgas vietas, bet blakus tām arī ļoti nozīmīgas, piemēram, stiprais ciņas motīvs. Kas ir prologs? Neapšaubāmi, visas sekojošās drāmas vai traģēdijas kvintesence. Neparādot to, mēs paliekam vienīgi perifērijā. Kopiespaids brīžiem varēja atgādināt patriotisku vārsmu, ne Raiņa-Mediņa mūzigās Latvijas vēstures ciņu un šaubu soļus. Noteikti negribu šo priekšnesumu iznicināt, bet gan ieteikt un lūgt vairāk padomāt un izstrādāt.

Kopsavilkumā jākonstatē, ka šis bija iepriecinošs mūzikāls notikums ar viegli labojamām nepilnībām. Koncertu noklausījās diezgan plaša klausītāju saime no visām pasaules malām, kas radīja iespaidu, ka arī turpmākie dziesmu svētku sarīkojumi risināsies zem mūzikālas bagātības zīmes.

Vijolniec Norma Auziņa pateicas komponistam Albertam Jērumam par viņa sonātu vijolei un klavierēm, kuŗu klausītāji Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku ieskaņas koncertā uzņēma ar ilgiem aplausiem; pa labi — Laura Jēruma. Foto: J. Ligers

Angelika Gailīte

Saista un iepriecina

OMARS HEIJAMS ● DZEJA ● IZDEVIS VALTERS ZIEDIŅŠ, TORONTO, 1970. GADĀ

Mēs esam kļuvuši bagātāki ar kādu pasaulē slavenu grāmatu, kam pašai sava vēsture. Tā ir Omara Heijama „Dzeja", ko apgādājis Valters Ziediņš Andreja Kurcija atdzejojumā, ar Ingridas Vīksnas eseju un Gvīdo Brūveŗa tušas zīmējumiem.

Autors Omars Heijams bija astronoms, matēmatiķis, fiziķis. Viņa dzīves dati ietverti leģendā par mūžu, kas it kā ildzis 100 un 6 gadus. Drošāk zināms, ka dzimis viņš Persijas ziemeļnovadā 11. gadsimtā, ap tā vidu un nodzīvojis līdz 12. gadsimta pirmajam ceturksnim (min 1123. kā nāves gadu). Bijis sultāna Malika Šeicha Nisapūras observātorijas vadītājs. Kopā ar 7 citiem zinātniekiem sultāna uzdevumā strādājis pie kalendāra sastādīšanas. Šis kalendārs precīzitātē pārspējis Jūlija Cēzara laikā izveidoto un 45. gadā pirms Kristus ieviesto Jūlija, tagad saukto vecā stila kalendāru un pareizā noteiktībā tuvojies vēlākajam pāvesta Gregora XIII reformētajam (16. gadsimtā) jeb jaunā stila, tagad lietotajam kalendāram, kas liecina par tā laika orienta zinātnes augsto līmeni.

Heijams savas dzīves laikā bijis vairāk pazīstams kā zinātnieks nekā dzejnieks. Un tomēr — pēc 700 gadiem viņa dzeja saista ar dziļām domām, īstu pārdzīvojumu un daiļu izteiksmi. Bet kā Ērkšķrozīte tā dusējusi 600 gadu orienta zinātnieku bibliotēkās. Tikai priekš simt gadiem, tieši 1859. gadā, Omara Heijama četrrindu rubajatu krājuma pirmais atdzejojums angļu valodā (Rubaiyat) kļuva pieejams rietumu pasaulei.

Atdzejotājam Eduardam Ficdžeraldam (FitzGerald), kā saka viens no literātūrvēsturniekiem Michaels Kerneijs (Kerney), bijusi sevišķa interese par 11. gadsimtu: viņa dzimta savu cilmi atvasinājusi no 11. gadsimta normaņu uzvarētājiem, Britanijas iekarotājiem. Tas ierosinājis jaunā dzejnieka interesi par minēto laikmetu un Persijas tā laika dzejnieku, un viņš sācis mācīties persiešu valodu.

Atdzejojumā Ficdžeralds nav minējis savu vārdu. Tā bijusi necila brošūriņa uz slikta pelēcīga papīra ar 75 Heijama četrrindām, maz ievērota, kamēr nonākusi dzejnieka D. G. Roseti (Rossetti) rokās; tas Heijama dzeju iemīlējis no pirmās saskarsmes. Kopā ar citiem ievērojamiem laika biedriem — Svinburnu, Tennisonu, Karlailu un citiem viņš paglābis šo tulkojumu ne vien no iznīcināšanas, bet padarījis to tik populāru, ka atdzejotāja dzīves laikā (līdz 1883. g.) laisti klajā četri izdevumi ar lielāku vārsmu skaitu, bet piekto sagatavoto pēc Ficdžeralda nāves publicējis kāds viņa draugs. Līdz 19. gadsimta beigām Britanijā bijis 10 izdevumu, bet ASV tad bijuši jau 39 izdevumi. Eiropā tai pašā laikā Heijama četrrindu vārsmu tulkojumi parādījušies Francijā, Vācijā, Italijā, Ungārijā un vēlāk citās zemēs, arī Latvijā.

Anglijā lielajā uzplūdu periodā jūsmoja par Heijamu kā gara brīvības, dzīves prieka atzinēju, liekulības un aizspriedumu pretinieku, ieskatot autoru par hēdonistu pārstāvi.

Tomēr drīz šim interpretējumam jeb iztulkojumam radās noteikti pretinieki, un pirmais no tiem bija tulkotājs franču valodā J. B. Nikolā (Nicolas), Francijas konsuls Reštā, kas neatzina Ficdžeralda uzsvērto epikurismu Heijama dzejā. Viņš turpretī meklēja pierādījumus, ka Heijams bijis reliģiozs mistiķis un pieslējies musulmaņu sufistu sektai, tātad, bija askēts, ka viņa dzeja nav uztveŗama tieši, reāli, bet simboliskā nozīmē.

Ingrida Vīksna savā esejā aizrāda, ka literātūras pētnieki līdz šim laikam — nu jau simt gadu! — strīdas par Omara Heijama filozofisko pasaules uzskatu. Tā Kembridžas universitātes (Anglijā) profesors J. Arberijs savā 1952. gadā izdotajā tulkojumā pievienojies tiem, kuŗi „padara Omaru Heijamu par Dieva noliedzēju, dzīves baudītāju, ciniķi un smīnētāju, kas savu izmisumu un bezcerību gremdē vīna reibumā" (V).

Kā jaunāko pretstatu viņa min „1967. gadā iznākušo Roberta Grēva četrrindu tulkojumu ar persiešu dzejnieka, literāta Omara Ali Šeika komentāriem, kas pilnīgi iznīcina tā saucamo ‚Ficdžeralda kultu', atzīst viņa tulkojumu par diletantisku, kļūdainā, apvainojot Ficdžeraldu pilnīgā neizpratnē par Heijama dzejas dziļāko nozīmi un pareizo tulkojumu, kā arī pierāda viņa trūcīgās, vājās zināšanas persiešu valodā" XVII).

Šie simtgadējie strīdi tieši liecina par Heijama dzejas nozīmīgumu. Un tiešām, līdzko jūs atveŗat Heijama dzejas grāmatu, autors jūs uzvar ar savu vienkāršību, sirsnību: „Visi zina, ka trūkumus neslēpju savus./ Es nezinu, taisnība, želastība, vai ir.../ Un tomēr paļaujos sev, jo vienmēr esmu es īsts" (3). Par svarīgu uzdevumu viņš atzīst citu cilvēku izpratni: „Vēro piedodams tos, kas apreibinās./ Saki, ka pats tu ar vājībām esi./ Mieru ja vēlies, skaidrību atzīt, pievērsies nabagiem, zemiem,/ Kas nelaimē vaid..." (5). Pazemību viņš māca un savaldību: „Dari, ka tuvākais necieš no gudrības tavas./ Savaldies arvien. Neļaujies dusmām nekad./ Ja tuvoties gribi tu galīgam mieram,/ Liktenim smaidi, kas sit, bet nesit nevienam" (8). Izklausās tik pazīstami, jo saskan ar Kristus mācību. Un turpat, blakus epikūrieša padoms: „Tu nezini, rīts ko tev dos./ Pacenties laimīgs būt šodien./ Vīnkausu ņem, mēnesnīcā ej sēsties un dzer — —" (9).

Islama jeb padevības Dievam nodibinātājs pravietis Muhameds savā mācībā aizliedza ticīgajiem dzert vīnu, bet Heijams it kā par spīti tam tieši vīnā šķiet meklējam prieku: „Mana jaunība uzzied man šodien../ Vīnu dodiet man, vīnu!/ Lai viņa liesmas sveļ mani./Vīnu, vienalga, kādu!" (14). Un dzīves apnikumā vīnā tiecas rast glābiņu: „Nekas mani neaizrauj vairs./ Celies, ielej man vīnu!" (19). Kā epikūrisma izpausmi no daudzām līdzīgām četrrindām lai citējam vēl kādu: „Dzer vīnu! Tā gūsi tu mūžīgo dzīvi. Vīns vienīgais dzēriens, kas iespēj tev jaunību atgriezt./ Dievišķais rožu, vīna un draugu sirsnības laikmets!/ Baudi ziedošo mirkli — šo dzīvi!" (49).

Šķiet, gluži skaidrs un nepārprotama Epikūra filozofija. Šeit minētie paraugi grāmatā, kā teikts, nav vienīgie, un ikvienam tie jāpārdomā pašam, jo nedrīkstam piemirst Austrumu gudro iztulkojumu, ka autors, pats būdams mistiķis, runājis simbolos, no kuŗiem vīns it kā nozīmējot garīgumu.

Šī saturā bagātā dzeja, kas agrāk jau latviski tulkota, līdzīgi Ficdžeralda pirmajam izdevumam, maz ievērota. Tagad nu ar Valtera Ziediņa gādību tā mums atklājas vienreizēji krāšņā un reizē gaumīgā ietērpā ar lietpratīgu un iejūtīgu Ingridas Vīksnas eseju par autoru un viņa dzeju; ar Gvīdo Brūveŗa izsmalcinātiem tušas zīmējumiem pa visu lappusi. Atsevišķā nodaļā dzejniece iepazīstina lasītāju ar Gvīdo Brūveŗa mākslinieciskajām gaitām un panākumiem, īpaši Buenosairesā, Argentīnā, kur mākslinieks ar ģimeni atradis pašreizējo dzīvesvietu.

Dzejai tieši pievēršoties, mūs pārsteidz ik lappusē orientāli architektoniski ielogojumi, kas ietveŗ četrrindu dzejoli, un ārpus tiem rotājumi divi krāsās pa visu lapu.

Viss šai grāmatā saista, ierosina pārdomām un sniedz alstētisku prieku.

Modris Lorbergs

DZIESMU DIENA

Skan šodien latvju dziesma:
Trīc gavilēs lauks un mežs.
Tā ūdeņiem pāršalc pāri
Un visam, kas šeit svešs.

Sirds dziesmai līdzi traucas,
Kā putns gaisos skrien
Ar nevaldāmiem spārniem
Tik augstāk, augstāk vien.

Un, dziesmai mūsu skanot,
Par jaunu dzimsti tu.
Ar savu tautu dziesmā
Slēdzi mūža derību.

Konkursā godalgotie jaunie mākslinieki

Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku ietvaros 29. jūnijā Royal York viesnīcas koncertzālē Toronto notika jauno atskaņotāju mākslinieku konkurss, piedaloties 13 vokālistiem un instrumentālistiem no Anglijas, ASV un Kanadas. Sarīkojuma administrātors bija Žanis Zentiņš, bet žūrijā darbojās priekšsēdis prof. T. Ķeniņš no Toronto, pianiste I. Dunkele un vijolnieks A. Dunkels no Zviedrijas, dziedone K. Bidiņa un komponists A. Jērums no Anglijas un komponists A. Šrombergs no Toronto.

Konkursa pianistu jaunākajā grupā (18 gadu un jaunāki) pirmo godalgu 200 dol. apmērā izpelnījās Anda Zirnīte no Kolorado Springas, bet otru godalgu 100 dol. apmērā Inese Černavska no Toronto. Pianistu vecākajā grupā žūrija pirmo godalgu 250 dol. apmērā piešķīra Martai Borgielai no Čikagas, Dagnija Blaumane no Milvokiem, kuŗa piedalījās jaunākajā grupā, saņēma Latviešu nama Toronto dāmu komitejas īpašu balvu 100 dol. apmērā.

Instrumentālistu sacensībā (18 gadu veciem un jaunākiem) pirmo godalgu 200 dol. apmērā izpelnījās Arturs Jansons (brāča) no Toronto, bet otru godalgu 100 dol. apmērā Linda Aļļe (čells) no Pensilvēnijas.

Dziedātāju grupā pirmo godalgu 250 dol. apmērā ieguva Dace Kārkliņa no Hamiltonas, Kanadā, bet otru godalgu dalīja, katram saņemot 75 dol., Richards Bašāns no Grand Rapidiem un Imants Barušs no Toronto.

TRIKS

DŽILA BRĒVERA KRIMINALSTĀSTS

(Beigas)

Vientuļš saules stars vizēja uz apputējuša koferа plaknes malā pie klints sienas.

„Te tas ir!" Als iekliedzās. „Koferis patiešām te ir!"

Lila no apakšas kaut ko sauca, bet Als spējā uztraukumā tam nepiegrieza nekādas vērības.

„Al!"

Tagad viņš Lilu sadzirdēja.

„Al? Atraisi virvi no izciļņa un piesien tās galā koferi. Tad nolaid to lēnām zemē. Tādā veidā to arī uzvilkām augšā."

Als notupās uz klints plaknes un lika atsprāgt vaļā slēdžiem. Viņa seja saspringa. Koferis līdz malām bija pilns ar banknotēm. Pēkšņi viņu pārņēma neparasts miers. Apmēram 300.000 dolaru! Viņš pārlaida pirkstus sabandrolētajiem naudas sainīšiem.

„Al? Ko tu tur augšā dari?"

Viņš aizvēra kofeŗa vāku, noņēma virvi no akmens izciļņa un apsēja tās galu ap kofeŗa rokturi.

„Vai esi gatava?" viņš uzsauca Lilai apakšā.

„Bez šaubām!"

Viņa gaidīja, kamēr Als lēnām slīdināja koferi lejup. Tad Lila satvēra koferi abām rokām un uzmanīgi nolika uz akmeņainā alas pamata. Als turēja no kofeŗa atbrīvoto virvi rokās un priecīgi smējās.

„Tā, nu mēs to esam paveikuši!" viņš sauca lejup.

Lila paraudzījās augšup. Pēkšņi viņa satvēra virvi un iekārās tajā ar visu sava ķermeņa svaru. Tā kā Als ar to nebija rēķinājies, virve izrāvās no viņa rokām. Viņš dzirdēja Lilu apakšā iesmejamies un redzēja viņu sniedzamies pēc šautenes. Jau nākošajā mirklī tās stobrs bija pavērsts pret viņu.

„Man ir noruna ar Brentu!" Lila sauca, un viņas balss dobji atbalsojās no apkārtējām klints sienām. „Viņš bēgšanu no cietuma ir jau sagatavojis, un tā noteikti izdosies. Viņš arī izdomāja šo plānu, Al. Brents man uzdeva aplūkoties pēc kāda piemērota cirka akrobāta, un tā es ielaidos ar tevi. Vai atceries, ka es biju tā, kas tiecās ar tevi iepazīties?"

Als to atcerējās pārāk labi. Šautenes stobrs joprojām bija vērsts pret viņu.

„To otru vīru mums nācās novākt pie malas, jo viņš zināja šo slēptuvi," Lila turpināja. „Sākumā mēs ar Brentu nezinājām, vai un kā mēs pie šīs naudas jebkad atkal piekļūsim. Es mīlu Brentu Morganu. Tu neesi ne puse no tā vīra, kāds ir viņš, kaut arī tu spēji rāpties pa virvi..."

„Tad tādas tās lietas?" atkliedza Als.

„Jā, tieši tādas, Al. Un nu — ardievu!"

Viņš redzēja, ka Lilas pirksts salika ap šautenes sprūdu. Bet atskanēja tikai metallisks klikšķis. Viņa apjukusi paskatījās šautenē, nospieda sprūdu vēlreiz, taču arī šoreiz tikai noklikšķēja.

„Nepūlies veltīgi, Lil!" Als sauca no plaknes. „Gaidot uz tevi benzīna stacijā, es šauteni izlādēju. Es nevēlējos nekāda riskta."

„Nolādēts!" Lila iekliedzās, aizmeta šauteni un izstiepa roku pēc kofeŗa. „Nav jau arī svarīgi! Tu tur augšā tik un tā nosprāgsi, bet — tu jau neesi viens... Paraugies ap plaknes stūri!"

Als aizgāja līdz stūrim un pabāza gar to galvu. Viņa acu priekšā gulēja miroņa galvas kauss un kāda cilvēka satrunējušais skelets. Apģērba kankari vēl karājās pie kailajiem kauliem. Galvas kausa pierē rēgojās apaļš caurums. Tas bija viss, kas palicis no pazudušā otra vīra. Viņš bija nošauts pēc tam, kad uzgādāja koferi ar naudu uz šīs nepieejamās klints plaknes.

Als nevilus pasmaidīja. Līdzās skeletam gulēja virve... Viņš to pacēla, iztaisīja cilpu un atgriezās pie plaknes malas.

„Ardievu!" Lila apakšā vēlreiz iesaucās un pagriezās ar koferi rokā uz izeju no alas.

Als savicināja virvi un izslīdināja no rokas. Cilpa apkrita tieši ap Lilas galvu un krūtīm. Als pievilka virvi. Lila palaida vaļā koferi un tvēra pēc cieši savilktās cilpas.

Lēnām Als pievilka meitenes ķermeni atpakaļ pie klints sienas.

„Es taču tev stāstīju, ka agrāk strādāju arī par kovboju filmās!" viņš nokliedza lejup. „Ko tu tagad domā par manu veiklību rīkoties ar laso?"

Viņš uzvilka jaunās sievietes ķermeni, ap kuņas krūtīm cieši gūlās virves cilpa, pie sevis uz plaknes. Viņas griezīgie kliedzieni salūza pret aizas klints sienām.

Noņēmis Lilai cilpu, Als viņu pagrūda uz skeleta pusi. To ieraugot, viņas kliedzieni kļuva vēl histeriskāki.

Als mierīgi apmeta virvi ap izcilni uz otras plaknes pie pretējās klints sienas. Lila mēģināja apķerties viņa ķermenim, bet Als, nicīgi smīnēdams, viņu atgrūda. Tad viņš atgrūdās no pamata un pārlidinājās uz pretējo plakni, no turienes mierīgi nolaidās pa virvi lejup uz šaurās aizas pamatnes.

„Al!" Lila kliedza. „Al, nepamet mani še vienu! Es te augšā taču aiziešu bojā!"

Alu viņas kliedzieni neiespaidoja. Viņš pacēla Lilas izbailēs nomesto koferi.

„Ardievu!" tagad augšup nokliedza Als.

Lila stāvēja uz klints plaknes augstu gaisā un bez mitas kliedza, cik vien spēks un balss atļāva, bet — jo vairāk Als attālinājās izejas virzienā, jo klusāki kļuva viņas izmisīgie kliedzieni.

(Nobeigums sekos)

Daudzie tālie ciemiņi Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkos satikās jau 26. jūnija vakarā – sarīkojumā „No maliņu maliņām" Latviešu namā Toronto: no kreisās — Dr. Viktors Grigulis no Anglijas, Lauma Liepiņa no Vācijas un Kārlis Kangeris no Vācijas ar novītajiem Jāņu vainagiem. Uzņēmumā redzama arī jaunā Latviešu nama griestu lampa, mākslinieka H. Merca darbs.

Foto: J. Liģers

Kas, kad, kur – svētku nedēļā Toronto

Dziesmu svētku informācijas centrs Royal York viesnīcā darbojas katru dienu no plkst. 8 rītā līdz plkst. 2 naktī. Visu dziesmu svētku nedēļu Latviešu namā (491 College St.) nepārtraukti darbojas virtuve un bufete ar siltiem un aukstiem ēdieniem, kā arī dzērieniem. Līdz 5. jūlijam DV namā biedriem un viesiemš atvērts klubs „Jautrais ods" no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 4 pēcpusdienā līdz 1 naktī, sestdienā no plkst. 12 dienā, bet svētdienā no plkst. 12 dienā līdz 10 vakarā.

SESTDIENĀ, 4. JŪLIJĀ:

■ Plkst. 8. rītā — ģenerālmēģinājums jauktajiem koŗiem Maple Leaf Gardens arēnā (14 Carlton St.). Vīru koŗu dalībniekiem, kas nepiedalās jauktajos koŗos, brokastis plkst. 8 rītā, bet pusdienas un mēģinājums 11 dienā Westbury viesnīcā (477 Yonge St.). Visiem vīru koŗu dalībniekiem ģenerālmēģinājums no plkst. 12 — 1 dienā.

■ Plkst. 9 rītā — dziesmu svētku tautas deju sacensības Royal York viesnīcā.

■ Plkst. 9 rītā — Kultūras fonda un dziesmu svētku tēlotājmākslas izstāde Latviešu namā (491 College St.), atvērta līdz plkst. 10 vakarā, bet slēgta kopkoŗa koncerta laikā.

■ Plkst. 9 rītā — Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda slēgta sēde Royal York viesnīcā.

■ Plkst. 9 rītā — ārstu un zobārstu iepazīšanās brokastis Royal York viesnīcas New Brunswick zālē.

■ Plkst. 10 rītā — Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes slēgta sēde Royal York viesnīcā.

■ Plkst. 10 rītā — Kultūras fonda un dziesmu svētku lietiskās mākslas izstāde Sv. Andreja baznīcas zālē (Carlton un Jarvis St.), atvērta līdz plkst. 10 vakarā, bet slēgta kopkoŗa koncerta laikā.

■ Plkst. 10 rītā — filatelijas un numizmatikas izstāde Latviešu namā (491 College St.) oficiālā atklāšana plkst. 12 dienā, atvērta līdz plkst. 10 vakarā, slēgta kopkoŗa koncerta laikā.

■ Plkst. 10 rītā — Otto Grebžes 55. patstāvīgā gleznu izstāde mākslinieka studijā Ričmondhillā (47 Pemberton Cresc.), atvērta līdz plkst. 10 vakarā.

■ Plkst. 10 rītā — Latviešu kreditsabiedrību apvienības 5. konference Latviešu namā (491 College St.), Toronto latviešu kreditsabiedrības telpās.

■ Plkst. 11 dienā — dziesmu svētku teātŗa izrādes atkārtojums: Raiņa „Pūt, vējiņi" O. Uršteina režijā Ryerson politechniskajā institūtā (50 Gould St..).

■ Plkst. 11 dienā Ģirta Tiltiņa gleznu skate mākslinieka sudijā (567 Yonge St.), atvērta līdz plkst. 10 vakarā.

■ Plkst. 3.30 pēcpusdienā — dziesmu svētku kopkoŗa koncerts Maple Leaf Gardens arēnā (14 Carlton St.), virsdiriģenti J. Norvilis, A. Jērums, A. Purvs un R. Zuika.

■ Pēc kopkoŗa koncerta Latviešu nama (491 College St.) dāmu komitejas rīkotās speciālās vakariņas ar latviešu iecienītiem ēdieniem un dzērieniem tiem, kas nevēlas piedalīties dziesmu svētku ballē, īpaši vecāki ļaudis varēs še omulīgi pavadīt laiku ar paziņām.

■ Plkst. 7 vakarā — Toronto baptistu draudzes organizētais latviešu baptistu draudzības vakars Valmera ielas baznīcā (Walmer Rd. & Lowther Ave).

■ Plkst. 8 vakarā — dziesmu svētku balle Royal York viesnīcā.

■ Plkst. 10 rītā — Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes slēgta sēde Royal York viesnīcā.

■ Plkst. 10 rītā — Kultūras fonda un dziesmu svētku lietiskās jā (82 Asquith Ave) ar iepriekšēju sazināšanos pa tālr 923-3937.

SVĒTDIENĀ, 5. JŪLIJĀ:

■ Plkst. 9 rītā — Kultūras fonda un dziesmu svētku tēlotājmākslas izstāde Latviešu namā (491 College St.), slēgs plkst. 10 vakarā, slēgta arī tautas deju lieluzveduma laikā.

■ Eduarda Dzeņa gleznu un grafiku izstāde mākslinieka studijā (82 Asquith Ave) ar iepriekšēju sazināšanos pa tālr. 923-3937.

■ Plkst. 9 rītā — latviešu katoļu dievkalpojums lietuviešu baznīcā (491Dundas St. W.).

■ Plkst. 10 rītā — LPB Kanadas kopas dziesmu svētku rīcības komitejas uzdevumā rīkotais rakstnieku rīts „Dzeja un proza ar dziesmu atbalsīm" Royal York viesnīcā, piedaloties 12 autoriem no Anglijas, ASV un Kanadas, kā arī Toronto vīru ansamblim Kalvis J. Dzeguzes vadībā.

■ Plkst. 10 rītā — Kultūras fonda un dziesmu svētku lietiskās mākslas izstāde Sv. Andreja baznīcas zālē (Carlton & Jarvis St.), atvērta līdz plkst. 10 vakarā, bet slēgta tautas deju lieluzveduma laikā.

■ Plkst. 10 rītā — filatelijas un numizmatikas izstāde Latviešu namā (491 College St.), atvērta līdz plkst. 10 vakarā, bet slēgta tautas deju lieluzveduma laikā.

■ Plkst. 10 rītā — Otto Grebžes 55. patstāvīgā gleznu izstāde mākslinieka studijā Ričmondhillā (47 Pemberton Cresc.), atvērta līdz

■ Plkst. 11 dienā — latviešu baptistu dievkalpojums Yorkminster Park baznīcas (1585 Yonge St.) lekciju zālē, piedaloties Toronto iebraukušajiem mācītājiem un uz vietas sastādītam koŗim, kam mēģinājums stundu pirms dievkalpojuma sākuma.

■ Plkst. 11 dienā — Ģirta Tiltiņa skate mākslinieka studijā (567 Yonge St.), atvērta līdz plkst. 10 vakarā.

■ Plkst. 1 dienā — Kanadas latviešu ev.-lut. draudžu rīkotais dziesmu svētku pateicības dievkalpojums Metropolitan United baznīcā (Bond. St., pie Queen un Church St.,), ko vadīs archibīskaps A. Lūsis, piedaloties arī citiem Kanadas un ASV latviešu mācītājiem. H. Pavasara kantāti „Tēvemes karogs" dziedās Anglijas latviešu apvienotais koris diriģenta A. Jēruma vadībā, tekstu skandējot aktieŗiem A. Mačai un V. Pukatam, pie ērģelēm A. Grigale Rundāne, dievkalpojuma laikā — E. Timermane - Ozola.

■ Plkst. 1.30 dienā — dievtuŗu svētbrīdis Royal York viesnīcā.

■ Plkst. 4 pēcpusdienā — dziesmu svētku tautas deju lieluzvedums Maple Leaf Gardens arēnā (14 Carlton St.); sarīkojuma vadītājs A. Bāliņš, orķestŗa diriģents A. Štrombergs.

■ Plkst. 8 vakarā — dziesmu svētku latviešu simfoniskās mūzikas koncerts Ryerson politechniskajā institūtā (50 Gould St.), diriģents J. Kalniņš, pianists A. Ozoliņš.

■ Eduarda Dzeņa gleznu un grafiku izstāde mākslinieka studijā (82 Asquith Ave) ar iepriekšēju sazināšanos pa tālruni 923-3937.

Tā sākās drudžainās dienas Toronto

Jau pagājušās nedēļas pirmajās dienās mūsu laikraksta redakcijā sāka skanēt tālrunis, Toronto tautiešiem apjautājoties, kad sagaidāmas lidmašīnas no Zviedrijas un Anglijas ar dziedātājiem, dejotājiem un dziesmu svētku apmeklētājiem. Zvanīja arī Toronto igauņi, interesējoties par lidmašīnu ierašanos no Zviedrijas, jo reizē ar latviešiem šajā koplidojumā no Stokholmas piedalījās arī viņu tautieši. Vēl vairāk nodarbināts bija Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku rīcības komitejas informācijas daļas vadītājas Ingrīdas Bulmanes tālrunis, zvanītājiem jautājot gan par lidmašīnu ierašanās laiku, gan par viesnīcu telpām, lūdzot arī citu informāciju. Visus sakarus ar 27. jūniju pārņēma svētku informācijas centrs Royal York viesnīcā, kas būs atvērts līdz 5. jūlijam plkst. 2 pēcpusdienā. Tas darbojas katru dienu no plkst. 8 rītā līdz 2 naktī. Informācijas centra tālruņa numurs ir 367-0225. Centra darbinieces valkā gaiši violētu formas tērpu ar baltām pogām.

Tieši Jāņu dienā ieradās dziesmu svētku apmeklētāju lidmašīna no Stokholmas, bet dienu vēlāk — no Londonas. 28. jūnija vakarā atlidoja otra lidmašīna ar Anglijas tautiešiem no Londonas. Simti atlidoja, un simti viņus Maltonas lidlaukā sagaidīja — ar ziediem, Jāņu vainagiem, rokas spiedieniem un skūpstiem. Visur redzēja priecīgas sejas, skanēja latviešu valoda, drošāk un skaļāk nekā citām reizēm, jo latviešu sagaidītāji lidlaukā izjuta savu majoritāti, un šie bija latviešu svētki, kurus jau mēnešiem ilgi vēstījām ne vien mēs paši, bet arī Toronto galvenais pasts, kas jau kopš 5. jūnija sācis apzīmogot pasta sūtījumus ar īpašo dziesmu svētku zīmogu angļu un franču valodā. Desmitiem tūkstošu vēstuļu, kuras diendienā izskrēja cauri vienai no deviņām apzīmogošanas mašīnām Toronto galvenajā pastā, jau mēnesi iepriekš vēstīja pasaulei Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkus. Liels skaits šo vēstuļu sasniegs arī karājas dzimtenē, pavēstījot, ka svešumā mēs neesam savai tautai miruši, vēl dzīviem esot, kā to jau sen paregojuši mūsu ienaidnieki.

Daudzi bija ieradušies Toronto neorganizētos lidojumos no Vācijas, Austrālijas, Argentīnas un citām zemēm un kontinentiem, pievienojoties tiem latviešu „ārzemniekiem", kuŗi bija atlidojuši organizētos koplidojumos no Zviedrijas un Anglijas.

LATVIEŠU NAMS TORONTO UZŅEM SVĒTKU VIESUS

Pirmā kopīgā atbraucēju un vietējo tautiešu plašāka satikšanās notika 26. jūnija vakarā Latviešu namā Toronto. Jau pērnā gada rudenī, kad nama valde ar priekšsēdi inž. M. Tožu nolēma veikt iekšējās pārbūves un izdaiļošanas darbus, tā apsolīja, ka nams būs jaunā ietērpā līdz dziesmu svētku sākumam. Nama akcionāru gada sapulce šai pavasrī gandrīz vienbalsīgi dāvāja valdes priekšsēdim līdzšinējo uzticību un ievēlēja viņu arī nama jaunajā valdē. Pārbūves darbi rosīgi turpinājās visu pavasari, un nams jaunajā tērpā varēja atvērt durvis latviešu publikai kā bija solīts. Tas notika 26. jūnijā, jau pirms „Nākotnes 70" un dziesmu svētku rīcības komitejas sarīkojumu sākuma, pulcējoties apmeklētājiem „no maliņu maliņām", kāds nosaukums bija dots arī saviesīgajam vakaram, ks iezīmēja pārbūvētā nam nodošanu sabiedrības lietošanā.

Tuvojoties pārbūvētā nama atklāšanas stundai, lietus, kas bija sācis līt jau agrā pēcpusdienā, nepārstāja vēl vēlā vakarā. Lija „kā pa Jāņiem", burbuļodams un silts. Piemirkušie karogi pie nama priekšdurvīm bezvējā slīga lejup, bet apmeklētāju skatieni vērsās augšup, kur pie ieejas uzraksts „Latvian House" vēstīja, ka tālie ciemiņi ieradušies īstajā vietā. Vestibilā bija sapulcējušies kāds simts apmeklētāju, kuŗus uzrunāja Latviešu nama valdes pr-dis M. Toža, tūlīt dodams vārdu nama dāmu komitejas pr-cei E. Galdiņai. Dāmu komitejas arvien bijušas latviešu organizāciju un draudžu „labie gariņi", kuŗi kā čaklas bites vākuši līdzekļus dažādiem savu organizāciju mērķiem. Arī Latviešu namam Toronto dāmu komiteja bija dāvinājusi mākslinieka Ērika Dzeņa 117 kvadrātpēdu lielu vestibila sienas gleznojumu, tieši pretī galvenajai ieejai, kas simbolizē paaudžu tiltu, ietverot tautu meitu un dēlu ar bērnu — dejotāju grupu etnogrāfiskā zīmējumā un 13x9 pēdu lielā audekla.

Nododot šo sienas gelznojumu, dāmu komitejas pr-ce E. Galdiņa norādīja, ka tas izteic pagātnes atmiņas, tagadnes prieku un nākotnes cerības. Nama valdes pr-dis M. Toža pēc tam sniedza īsu pārskatu par nama izbūves darbiem, kuŗi līdz šim izmaksājuši 60.000 dol., neslēpdams, ka reizē ar to izlietoti visi šai vajadzībai paredzētie līdzekļi. Jaunas papildsummas vēl būs nepieciešamas ventilācijas ierīkošanai, apakštāvas zāles izbūvei un citiem darbiem.

Vestibilu, tāpat jaunās kāpnes uz nama pagraba un augšstāva zāli, klāj skaņu klusinātāja grīdsega gaišos krāsu toņos. Paša vestibila vidū pie griestiem karājas koktēlnieka H. Merca darinātā latviskā lustra svinīgā spuldžu mirdzumā. Tā darināta cietkokā no 71 atsevišķas daļas, tās izgatavošanai izmantojot 4 collas biezus dēļus, izlietojot 34 kvadrātpēdas materiāla. „Mēs esam atstājuši savu zemi, bet paņēmuši līdz savu latvisko kultūru un ticību nākotnei," teica nama valdes pr-dis M. Toža, vērsdams skatienu mirdzošajā lustrā.

Pēc uzkavēšanās vestibilā, kurā ierīkotas divas bufetes, nama apmeklētāji pulcējās galvenajā zālē pie balti klātajiem galdiem saviesīgajam vakaram, spēlējot Hamiltonas deju kapellai „Runči trimdā," kuŗu vadīja Alfreds Grīnbergs. Kad kāds no „trimdas runčiem" skaļrunī aicināja piecelties aizjūras ciemiņus, kuŗiem ieeja saviesīgajā vakarā bija brīva, atsaucās viesi „no maliņu maliņām" — no Zviedrijas, Anglijas, Vācijas, Austrālijas, Veneçuēlas, Argentīnas...

Līdz 5. jūlijam Latviešu nams būs atvērts visu dziesmu svētku laiku jaun no plkst. 9 rītā, izsniedzot siltus un aukstus ēdienus, kā arī „„stipros dzērienus". Tēlotājmākslas izstādi, kuŗu atklāja 30. jūnijā, būs atvērta līdz 5. jūlijam no plkst. 9 rītā līdz 10 vakarā. Kopkoŗa koncerta un tautas deju lieluzveduma laikā izstāde būs slēgta. 4. jūlijā, pēc koŗu kopkoncerta, Latviešu namā paredzētas svētku vakariņas tiem, kuŗi šai laikā neapmeklēs dziesmu svētku balli Royal York viesnīcā, bet vēlēsies pabūt kopā ar draugiem intīmākā sabiedrībā. Darbosies bufete, būs skaņu plašu mūzika. 4. un 5. jūlijā Latviešu namā notiks arī filatelijas un numizmatikas izstāde. Turpat darbosies arī pasta nodaļa, kuŗā varēs nosūtīt vēstules ar īpašo dziesmu svētku zīmogu.

Sd.

HAMILTONA

● Hamiltonas latviešu biedrības koristi Jāņu dienas vakarā, 24. jūnijā, bija izbraukuši uz Toronto starptautisko lidlauku Maltonā, lai sagaidītu pirmo lidmašīnu ar Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku viesiem — no Zviedrijas. Dziesmu svētku rīcības komitejas vārdā Zviedrijas latviešus, kuŗu koplidojumu pārzināja Andrejs Šalts, apsveica I. Sakss un V. Rubene, bet Hamiltonas koristu pārstāvji, uzposušies tautas tērpos, ciemiņus rotāja ar jāņuzālēm, Jāņiem uzliekot galvā ozollapu vainagus. Dienu vēlāk Hamiltonas latviešu biedrības koris savā kārtējā mēģinājumā apsveica savu viešņu — Aiju Cīruli no Zviedrijas, kuŗai koris sedza ceļa izdevumus uz dziesmu svētkiem, kā arī Mudīti Krastu. Abas viešņas pastāstīja par latviešu dzīvi Zviedrijā un atbildēja uz interesentu jautājumiem. Koristu E. Breikšu savukārt sveica dzimšanas dienā.

BŠK

LĪGOSVĒTKI SIDRABENĒ

Tikko Royal York viesnīcas koncertzālē 27. jūnijā bija beidzies dziesmu svētku atklāšanas un ieskaņas koncerts, daudzi apmeklētāji tūlīt posās uz Līgosvētkiem Sidrabenē. Tie, kam nebija pašiem savu satiksmes līdzekļu, sevišķi iebraucēji no aizjūras zemēm, izmantoja sagādātos autobusus, kuŗi īpaši šim gadījumam atgāja no viesnīcas plkst. 2 un 3 pēcpusdienā un devās tiešā ceļā uz Sidrabeni, lai pēc pusnakts atkal atgrieztos pilsētā. Tai pašā laikā uz Sidrabeni devās simtiem privāto automašīnu. Pēcpusdienā pa Sidrabenes iebraucamo ceļu uz svētku ceļu plūda nepārtraukta automašīnu straume, izvēršoties plašajos zāļu laukumos gan vecajā nometnes daļā, gan jaunajā — viņpus upei, pār kuŗu veda jaunais pārbraucamais tilts.

Lēšot pēc kontrolpunktā izsniegtajām vienreizējās iebraukšanas zīmēm, cauri Sidrabenes vārtiem līdz Jāņu uzveduma sākumam bija izbraukušas vairāk nekā 800 automašīnu, neieskaitot kārtējo Sidrabenes apmeklētāju mašīnas, kuŗām novietošanas zīmes izpirktas visai sezonai, tāpat pašu darbinieku un svētku rīkotāju satiksmes līdzekļus. Automašīnu kopīgais skaits bija lēšams uz vismaz 1000, bet Līgosvētku apmeklētāju skaits — pāri 5000, ievērojot arī atbraucējus ar autobusiem, tāpat varbūtējos „zaķus", par kuŗiem lika domāt ārpus Sidrabenes robežām novietotās automašīnas, kādu ap pusnakti redzēja gan iebraucamā ceļa malā, gan tālāk krūmājā.

Bērnu nometnes ēdamzālē plkst. 3 pēcpusdienā atklāja mākslinieka Jāņa Zuntaka gleznu izstādi ar 20 eļļas darbiem. Jau pirmajās stundās viesu grāmatā varēja saskaitīt ap 500 parakstu, bet, kā pats mākslinieks teica, daudzi drūzmā izstādi atstājuši, viesu grāmatā neparakstījušies. Daļa apmeklētāju iegriezās arī nesen iesvētītajā veco ļaužu atpūtas mājā, ar kuŗu tuvos un tālos ciemiņus iepazīstināja Sv. Andreja draudzes pr-ks R. Roze un draudzes padomes pilnvarnieks nama lietās J. Bārdiņš.

Bet nebija jau laika ilgi kavēties nevienā vietā, lai cik interesanta un pievilcīga tā būtu. Kaut kas notika arī līgošanas centrā, kurā vēlāk smaržoja nopļautā zāle un augstu gaisā slējās darvas mucas, lai iedegtos gaišās liesmās, vakaram satumstot. Še zemē bija iestiprināta arī augsta kārts, vīra plaukstām sākumā tikko aptveŗama. Pēc senā Rīgas „umurkumura" parauga tajā bija jāuzrāpjas, lai iegūtu galā novietotō piecu dolaru naudas zīmi. Ar lielu jautrību, saucieniem un zobgalīgām piezīmēm skanot, sākās rāpšanās, mēģinātājiem pa gludo koku noslīdot atkal atpakaļ, dažam ar stiprāku piesēdienu zemei. Cits tika līdz pusei, cits augstāk, bet naudas zīme kārts galā turējās ilgu laiku. Taču kādam palaimējās to sasniegt un ar veiklu tvērienu ieraust kabatā, ātri noslīdot zemē. Uzvarētājs ātri iejuka ļaužu pūlī, tā arī paliekot nezināms, varbūt arī nevēlējās tikt atklāts, dzenoties tik klaji pakaļ dolaru zīmei... kaut vai rāpus... Par to sacentās ap 40 kāpēju.

Laukumā bija novietots arī paprāvs koka gabals — „bomja mešanai" Kaut tas bija tikai 120 mārciņu smags, apkārtstāvošie vīri „bomi" nevarēja kustināt. Paši „Nākotne 70" jaunieši parādīja, kā „bomis" metams. Vieglāka izrādījās koka zāģēšana, ko bija jāveic pēc laika, to uzņemot minūtēs un sekundēs. Dzīva piedalīšanās bija spilvenu kaujā, tajā iesaistoties ap 80 kaujinieku. Pa pāŗiem bija jāsēž uz augstas kārts, piestiprinātas pie diviem zemē ieraktiem stabiem, ar spilveniem sitoties tik ilgi, kamēr viens nokrita uz miltiem nobārstītās matraces. Protams, tas piecēlās kā dzirnavu puisis. Pāri upei norisinājās diezgan izplatītais „sporta" veids — virves vilkšana. Upes krastos nostājās vilcēji, cenšoties pretējo pusi ieraut ūdenī. Tas arī notika, zaudētājiem izmirkušiem izbrienot no seklā ūdens krastā, par lielu uzjautrinājumu skatītājiem. Sacensības vadīja Juris Altraks ar palīgu Ausekli Zaķi.

Kad spožā saule, kuŗa visu dienu sildīja sabraukušos jāņubērnus,

(Nobeigums 5. lpp.)

Jāņi Saulainē

Līgosvētku sarīkojums Saulainē, gan nevajadzīgi notiekot reizē ar Jāņu dižuzvedumu Sidrabenē, arī šogad tomēr bija pulcinājis krietnu pulku jāņubērnu. Saulaines plašums un brīvība, ērtās apmešanās un patvēruma iespējas lietus gadījumā gūst pienācīgu sabiedrības novērtējumu.

Dažs labs līgotājs Saulainē ieradās jau visai agri, bet vairums sabrauca pievakarē. Rīkotāji uzvedumam bija izvēlējušies O. Liepas lugu „Saulgrieži 1941. gadā" — latviešu tautas traģēdijas zīmē, režiju vadot E. Jurševskim. Reizē ar to lugā darbojās miliči, partijnieki un plintnieces, kā arī mežā iebēgušie partizāni. Mūžvecā Jāņu temata skaistumu caurlauž iebrucēju kalpiņu veiktie varas darbi. Nošaušanai nolemtos pēdējās skaitīšanas sekundēs gan laimīgā kārtā izglābj no slēptuvēm īstajā brīdī izskrējušie latviešu partizāni. Lugas saturs dažam labam skatītājam lika izrādi un latviešu tautas nelaimi pārdzīvot dziļāk.

Pēc izrādes vairums līgotāju pulcējās upmalā pie ugunskura un, sadalījušies divās grupās, uzsāka dziesmu kaŗu — aplīgošanos. Uzvarētājus gan nedz centās noskaidrot, nedz arī apbalvot, bet Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas darbinieces visus jāņubērnus pacienāja ar sieru un miestiņu. Tad līgotāji izklīda pie saviem atsevišķiem ugunskuriem, taču laba daļa devās arī uz kalnā izbūvēto deju grīdu, kur mūzikas skaņās dejoja pāri pusnaktij. Atsevišķās grupās līgošana apklusa tikai uz rītausmas pusi.

J. U.

Pēc Jāņu uzveduma Sidrabenē sākās aplīgošanās „kaŗš", meitām un sievām turoties vienā, puišiem un vīriem otrā pusē: „Dižens puisis, melna mute, guļ celiņa maliņā," sparīgi dzied (no kreisās) I. Morgenšterna, B. Joma, S. Zubāne, R. Āpše, A. Bencone un M. Ķuze. Foto: J. Liģers

Sirsnīgi pateicamies Toronto Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes mācītājam A. Čopam un visiem, visiem par ziediem, izteikto līdzjūtību un piedalīšanos mana vīra un brāļa Ernesta Millera izvadīšanā uz pēdējo dusu.

SIEVA un BRĀLIS

Dziesmu svētku laikā Toronto

DV KLUBS — JAUTRAIS ODS

125 Broadview Ave., tel. 465-5225

būs atvērts no 27. jūnija — 5. jūlijam darbdienās no pl. 12 — 1 naktī. Svētdienās (28. jūn. un 5. jūl.) no pl. 12 dienā — 10 vak.

Klubā bagātīga dzērienu izvēle, ieskaitot eiropiešu šķirnes. Pusdienas un vakariņas. Atsevišķos vakaros programma.

2. jūlijā, pl. 8 vak.

VAKARS DRAUDZĪBAI

ar priekšnesumiem.

Ļoti laba automašīnu novietošana.

Sabiedrisks darbinieks nevar iztikt bez „Latvijas Amerikā"

INTERVIJA AR JAUNO ALAs VALDES PRIEKŠSĒDI ULDI GRAVU

Kad pēc Amerikas latviešu apvienības kongresa Indianapolē delegāti devās atceļā uz savām dzīvesvietām, vienā lidmašīnā uz Ņujorku sēdēja jaunais ALAs valdes priekšsēdis Uldis Grava, laikraksta „Latvija Amerikā" Ņujorkas redaktors un DV apvienības Ņujorkā delegāti. Toreiz tikko ievētais ALAs valdes priekšsēdis nebija īsti skaidrībā, kā viņu Ņujorkas lidlaukā sagaidīs ģimenes piederīgie: vai apsveiks par panākumiem, vai arī nosodīs, ka turpmāk ģimenes galvu mājās redzēs vēl mazāk. Lidlaukā viņu sagaidīt bija ieradušies tēvs Nikolajs Grava, dzīvesbiedre Sarmīte un abi bērni. Sagaidīšana bija sirsnīga, un tālākā sarunā atklājās, ka dzīvesbiedre saprot jaunā valdes priekšsēža pienākumus un ir gatava samierināties ar neērtībām, kuras saistītas ar viņa jaunajiem pienākumiem. Tomēr Uldis Grava bažījās, vai nenodara bērniem pārestību, jo pienākumi ne katru reizi ļauj mājās būt laikā.

Mēnesi pēc ievēlēšanas ar jauno ALAs valdes priekšsēdi var runāt par nākotnes nodomiem un arī par viņa dzimšanas datiem. Uldis Grava ir tikai 32 gadus vecs, dzimis 1938. gada 1. aprīlī. 6 gadu vecumā kopā ar ģimeni devies uz Vāciju, viņš Grēvenē pabeidza pamatskolu un ģimnaziju. Kopš 1950. gada ģimene dzīvo Ņujorkas pilsētas daļā Bruklinā, bet U. Grava pēc apprecēšanās iegādājās savu ģimenes māju otrpus Hudsonas upei — Ņudžersijas Leonijā. Viņš beidzis Kolumbijas universitāti un papildinājies Ņujorkas pilsētas universitātē, studējis tautsaimniecību, statistiku un tirgus zinības, sevi apzīmējot par tirgzini. Strādā Ņujorkas pilsētas avīžu izdevniecību apvienības reklāmas birojā un pētī veidus, kā veicināt lielo uzņēmumu sludinājumus avīzēs. U. Gravas ģimenē aug divi bērni, bet drīzumā gaidāms trešais. Darbā gaitās viņam iespējams ceļot, un tādā kārtā jaunajam ALAs priekšsēdim būs iespēja dienesta ceļojumu laikā **apciemot latviešus citās pilsētās. U. Grava ir pirmais ALAs stipendiāts, kas savā brīvajā laikā strādāja ALAi.**

Pārrunājot ALAs uzdevumus, U. Grava norāda, ka agrāk uzskatīja, ka ALA ir „jumta organizācija", kuŗai jāapmierinās ar valstsvīru apmeklēšanu un dažu memorandu iesniegšanu. Latvieši tomēr prasa vairāk, bet ALA līdzšinējā drabības veidā to nevar veikt. Darbs turpmāk jādecentrālizē, jārada mazas darba grupas sīkākiem uzdevumiem (1 — 5 cilvēki), bet lielākiem projektiem vajadzīgas īpašas komisijas. Tādā veidā darba grupas varētu darboties visās ASV vietās, kur dzīvo latvieši.

Reizē ar to daudz dzīvāka piedalīšanās ALAs darbā notiek ASV vidienē. Kultūras biroja sastāva vairākums pirmo reizi veidojas vidienē, arī ALAs valdes sēde pirmo reizi notikusi Klīvlendā, kuŗa tāpat pieskaitāma vidienei. ALAs darbības pirmā pusgada posms būs jāveltī iekšējiem jautājumiem, galvenokārt atrodot vajadzīgos darbiniekus. Ir jāpanāk, lai katrs ALAs loceklis veic patstāvīgi savus uzdevumus un sabiedrība uzticas, ka darbs būs labi paveikts. Iepriekšējā gadā ALAs valdes sēde notika katru mēnesi, bet sēžu starplaikā atsevišķi biroji nekā nevarēja darīt. Reizē ar to biroju darbība aprobežojās tikai ar ziņojumiem valdes sēdēs.

Turpmāk vairāk vērības veltīs jauniem atsevišķiem biedriem, kuŗiem vairāk jāzina par ALAs darbību. Tuvākajā laikā sekretariāts izsūtīs informācijas lapas uz tā rīcībā esošajām adresēm. Tajās būs paskaidrots, ko ALA dara, bet ar atgādinājumu vēl iegādāties biedru kartes 1970. gadam. Sī nebūs ziedojumu vākšanas akcija, kaut arī vēlēšanās iegūt jaunus biedru naudas maksātājus, kas šīs maksas nav nokārtojuši caur organizācijām. Tas prasīs daudz darba un arī izdevumus, jo materiālu iespiešana un pastmarkas var izmaksāt ap 2000 dol., taču ALA cer izdoto saņemt atpakaļ jaunu biedru-maksātāju veidā.

ALAs nākošā valdes sēde paredzēta rudens pusē, iespējams divas dienas Ņujorkas apkārtnē. Bet daļējas sēdes notiks arī starplaikā, kuŗās tomēr piedalīsies tikai atsevišķas darba grupas. Jau tuvākajā laikā paredzēta sēde finanču komisijai, pēc tam atsevišķa sēde Vašingtonā, kuŗā apskatīs sekretāriāta darbības jautājumus, apsveŗot iespējas darbības pārgrozīšanai. Šai sēdē piedalīsies tikai tie valdes locekļi, kuŗiem kāds sakars ar administrāciju — valdes priekšsēdis, viņa vietnieks, kasieris. Decentrālizācijas jautājumu pārspriedīs arī Brīvās pasaules latviešu apvienības sēdē 4. jūlijā Toronto. Tad varēs redzēt, vai darba sadales plāns darbotos visu zemju apmērā. Austrālija un Kanada to zināmā mērā jau veic, vēl jāmēģina šādā darbā iesaistīt arī Eiropu.

Darba grupu principu jau iedzīvinājis ALAs informācijas biroja vadītājs I. Spilners. Atsevišķi darbinieki raksta tekstus Madrides raidītājam, tā ka katru dienu var notikt oriģināls raidījums.

U. Grava kādreiz vadīja Divreizdivi nometni, kas viņa paša vērtējumā bijis svētīgs darbs. Tikai tādēļ, ka cilvēki savesti kopā šādā pudurī, pārlēkusi kāda dzirkstele un cilvēki sākuši darboties. No Divreizdivi vadības loka ALAs valdē tagad darbojas 4 pārstāvji. Šai laikā radusies dzirksts arī B. Skultes komponētajam uzvedumam „Koklētājs un velns", jo tolaik tikušies komponists ar vēlākajiem izpildītājiem.

Pievēršoties nesenajai ALAs valdes sēdei Klīvlendā, U. Grava atgādina, ka pirms sēdes runāts, lai uz Klīvlendu nebraucot: tur sabiedrība esot sašķēlusies, daži gribot rīkot dziesmu svētkus, citi negribot; lai uzmanoties no Amerikas latviešu koŗu apvienības. Bijušas arī citas runas. Arī ALAs ģenerālsekretārs B. Albāts aizrādījis, ka ALA līdz šim nav bijusi iesaistīta lokālos sarīkojumos. Bet ar valdes sēdi Klīvlendā ALA „nokāpa no jumta organizācijas augstuma", un sanāksmes vakarā pat nebija debašu par dziesmu svētku nerīkošanu. Līdzšinējos ASV latviešu dziesmu svētkos darītāji bija tikai svētku rīcības komitejas locekļi, kuŗiem neatlika laika domāt, kā svētkus varētu izmantot arī kā nacionālu momentu. Tagad svētku rīcības komitejā par ALAs pārstāvi izraudzīts vicepriekšsēdis V. Daiga, kas dzīvo netālu no Klīvlendas.

Klīvlendā notikušo iepriekšējo dziesmu svētku atlikuma ceturtdaļa, ap 4000 dol., glabājas ALAs kasē un tur paliks, kamēr Klīvlendas organizācijas būs savā starpā vienojušās par naudas izlietošanu. Šāda vienošanās līdz šim nav panākta, un ALA joprojām saņem procentus no šī noguldījuma, ko izlieto savai darbībai, kā tas pēc noteikumiem paredzēts. Dabīgi, ka Klīvlendas organizācijas vēlētos pašas saņemt šos procentus, bet ALA negribēja mainīt savu nostāju. Šo jautājumu izkārtoja ALAs sēdes laikā, naudu pārvedot uz Klīvlendas latviešu kreditsabiedrību, kaut organizācijas vēl vienmēr par līdzekļu izlietošanu nav vienojušās.

Arī nākošo dziesmu svētku rīkošanai organizāciju pārstāvji izrādījās sadarbīgi. Koŗu apvienība bija ieskatos, ka nevajadzētu uztraukties, ja, svētkus sarīkojot, rastos iztrūkums, jo tādā gadījumā koristi varētu atteikties no ceļa naudām. Visi kopīgi varētu paveikt lielus darbus.

Uz ASV rietumkrasta 4. dziesmu svētkiem Losandželosā kā ALAs pārstāvis dosies priekšsēža vietnieks G. Meierovics, kas valdē pārstāv Vašingtona pavalsts latviešu biedrību. Viņa brauciens izkārtots tā, ka ALAi nekā nemaksā. Viņš rietumkrastā paliks vēl dažas dienas pēc svētkiem, lai mēģinātu uzņemt sakarus ar vietējām latviešu organizācijām, apmeklējot Sanfrancisko un Vašingtona pavalsti, ierodoties arī ASV latviešu ārstu un zobārstu apvienības kongresā, cerībā pārdot vismaz 10 ALAs mūža biedru kartes.

Sabiedrība tomēr maz mana, cik lielu darbu veic ALAs atsevišķ-

(Nobeigums 8. lpp.)

Jaunais Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis Uldis Grava.

Mirusi preses darbiniece

Ņujorkā 23. jūnija rīta stundā ar ļaundabīgu audzēju 45 gadu vecumā mirusi Dzintra Kalniņa, kuŗa it sevišķi „Laika" lasītājiem bija pazīstama kā Beatrise. Viņa bija Latvijas pēdējā sūtņa Maskavā P. Kociņa meita un rakstnieka Vitauta Kalves dzīvesbiedre. Kā Dzintra Linge viņa studēja Ķīles universitātē Vācijā, pēc ierašanās ASV sākumā apmetās Filadelfijā, pēc tam Ņujorkā. Vācijas laikā viņa rakstīja dažādiem latviešu raidījumiem, kuŗiem toreiz bija krietni lielāki budžeti nekā tagad, bet Ņujorkā darbojās galvenokārt laikrakstā „Laiks", taču rakstīja arī citiem izdevumiem.

Kā sarīkojumu daļas vadītāja viņa darbojās Latviešu preses biedrības centrālajā valdē, bet šā gada janvārī no pienākumiem atteicās. Kā sarīkojumu daļas vadītāja viņa rūpējās par programmu un telpu sagādi Ņujorkā pazīstamajām „pelikānu" sanāksmēm, kuŗas notika kā pilsētas centrā, tā hipiju rajonā Grīnvičvillidžā, tā arī vācu rajonā vai pie ķīniešiem. Tieši pirms gada viņa piedalījās preses darbinieku un literātu kongresā Katskilos, kur pārzināja dalībnieku reģistrēšanos.

Dzintra Kalniņa bija nesen mirušā Jāņa Rudzīša cienītāja un savas dzīves gados Libekā, Vācijā, bieži ar viņu pārrunāja vispārējās literatūras un latviešu rakstniecības problēmas. Pēdējā laikā Ņujorkā viņu bieži manīja „Laika" redakcijā locekļu sabiedrībā risinām avīžu darbības problēmas. Viņa arī cienīja filmas, teātri un mūziku.

Pirmo operāciju Dzintrai Kalniņai izdarīja pagājušā gada rudenī, bet pēc tam viņa jūtējās par sāpēm. Slimnīcā viņa dziedinājās — tai pašā slimnīcā, kuŗā pati strādāja. Kaut viņas veselības stāvoklis nebija labs, neviens tomēr negaidīja ļaunāko. Taču 23. jūnija rītā īsi pēc jaunas operācijas Dzintra Kalniņa beidza šīs zemes gaitas.

—be

Līgosvētki Sidrabenē

(Pārnesums no 4. lpp.)

jau bija ieslīdējusi vakara pusē un Sidrabenes augstie koki meta pāri laukumiem gaŗas ēnas, brīvdabas skatuvē pulcējās dalībnieki Birutas Senkēvičas Jāņu uzvedumam „Papardes zieds", kuŗu noskatījās lielākā daļa apmeklētāju. Pirms izrādes skatītājus 13. Līgosvētkos Sidrabenē apsveica Zane Ezera, aicinādama visus nekautrēties likt galvā Jāņu vainagu kā piederības zīmi savai tautai. Arī runātājas pašas galvu rotāja baltu margrietiņu vainags. Viņa aicināja skatuvē uznākt uzveduma autori Birutu Senkēviču, kuŗu apsveica Sv. Andreja draudzes pr-ks R. Roze, pateicoties par sarakstīto Jāņu uzvedumu, šogad jau devīto pēc kārtas. Pāc tam izsauca galveno tēlotāju vārdus, katram veltījot pa simboliskam rozes ziedam. Draudzes mācītājs A. Čops spieda roku uzveduma režisoram Hugo Miķelsonam, kas Sidrabenei sagatavojis jau astoto Jāņu izrādi pēc kārtas. Viņš atbildēja apsveikumam ar nodeklamētu J. Raiņa dzejoli „Tur burvīgā gaismā". Izrādē piedalījās pavisam 62 dalībnieki, no tiem 22 lomu tēlotāji, 16 Diždanča dejotāji Z. Miezīša vadībā un 24 līgotāji. Brīvdabas skatuves dekorācijas bija atsvaidzinājis mākslinieks O. Grebže, dziesmas iestudējusi Olga Upeniece ar Alberta Vītola līgomelodiju sakārtojumu un Edvīna Kalviņa mūzikas pavadījumu. Taurēšanu pārzināja Imants Drengers.

Pēc uzveduma, kas ilga pusotras stundas, līgotāji pulcējās galvenajā laukumā, kur dega trīs Jāņu mucas, simbolizējot Sidrabenes, Mežotnes un Beverīnas pilskalnus. Sākās līgošana, apdziedāšanās un jāņubērnu pacienāšana ar sieru un miestiņu. Līgotāji saņēma pavairotas lapiņas ar dziesmu tekstiem un pat notīm. Tad uzsprakšķēja uguņošana, kuŗu arī šogad vadīja Kārlis Zariņš, izdevumus sedzot Robertsona Chevrolet - Oldsmobile autopārstāvniecības aģentam Hansam Plaudem. Pret debesīm augstu gaisā uzšāvās spožās raķetes, kuŗu uzliesmošanu jāņubērni apsveica prieka saucieniem. Pāri upītei, jaunajā deju laukumā, ko tikko nesen beidza izbūvēt, tāpat kā kājnieku tiltu, kas ved uz laukumu, spēlēja deju mūzikas kapella, kamēr otrajā laukumā par moderno deju mūziku rūpējās Šneidera ieskaņošanas firma no Hamiltonas, gādājot par atskaņojumiem arī svētku uzvedumam.

Tik daudz līgotāju un ugunskuru Sidrabene 13 aizvadītajos Līgosvētkos nekad vēl, šķiet, nebija piedzīvojusi kā šogad. Visos laukumos, vecajā un jaunajā daļā aizupē, dega neskaitāmi ugunskuri. Dūmu vērpetes griezās gaisā, piepildīdamas visu Sidrabeni ar rūgtenu smaržu un sagādājot odiem nepatīkamu nakti. Starp tumšajiem koku siluetiem un automašīnu rindām vijās spožas uguns liesmas, apgaismodamas apkārtsēdošo stāvus un novietotos spēkratus. Tas bija skats, kas atgādināja kādreiz miljonu dolaru filmā rādīto Napoleona kaŗagājienu uz Maskavu un franču kaŗavīru apmetnes vietu naktī Krievijas plašumos. Līgotāji ēda, dzēra un līksmoja starp saviem spēkratiem pie ugunskuriem, dziedāja un spēlēja uz līdzpaņemtiem mūzikas instrumentiem. Pie kāda ugunskura darbojās pat īsta mūzikas kapella, ar pūšamiem un sitamiem instrumentiem. Sidrabenes jaunajā daļā, pāri upei, galvenokārt bija novietojusies jaunatne. Arī še kūsāja īsts Jāņu nakts prieks, varbūt vēl īstāks un izteiksmīgāks nekā vecajā daļā, kur ļaudis ātrāk pagura, tukšojot līdzņemtos krājumus.

Vecākās paaudzes svētku dalībnieki, vērojot ļaužu saplūdumu Sidrabenē, atcerējās kādreiz Latvijas neatkarības laikā rīkotos plašos Līgosvētkus dzimtenē. Arī tajos dažkārt, tāpat kā Sidrabenē, pie kautrīgi noslēptajām mājiņām koku un krūmu puduros veidojās gaidītāju rindas. Sidrabenē nebija tik augstu viesu, lai rastos gandrīz starptautiski diplomātiski sarežģījumi kā kādreiz Pļaujas svētkos Koknesē, kad Francijas sūtnim Diparkē bija jāsēžas savā limuzīnā, lai aizbrauktu uz tuvējo mežu ārpus svētku vietas un vēlāk atkal atgriezos. Francijas sūtņa īslaicīgo pazušanu gan bija ievērojusi rūpīgā svētku vadība un satraukumā gaidījusi, kas tālāk notiks, pārliecībā, ka augstajam viesim kaut kas nepaticis, bet vēlāk noskaidrojās, ka sūtnim bijuši gluži „personīgi iemesli". Taču arī mūsu lielo svētku rīkotājiem svešumā vajadzētu padomāt, ka tajos kādreiz varētu ierasties arī kāds diplomāts...

Sd.

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu namā 30. jūnija vakarā atklāja Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda un dziesmu svētku tēlotājmākslas izstādi, kuŗā piedalījās 51 autors ar 81 darbu, to vidū 12 darbiem tēlniecībā. Izstādi pašu mākslinieku un 200 apmeklētāju klātienē atklāja LNAK Kultūras nozares vadītāja Ingrīda Viksna, piedaloties dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdim Ž. Šmitam un LNAK kultūras nozares tēlotājmākslas referentam J. Zuntakam ar žūrijas komisijas locekļiem. Ž. Šmits izstādes atklāšanā paziņoja īpašo dziesmu svētku godalgu saņēmējus. Atzinības rakstu un balvu saņēma Arnolds Nulītis glezniecībā, Hugo Mercs tēlniecībā un Dace Birkhāna grafikā, visi no Toronto. Atzinības rakstus saņēma Gvido Brūveris (glezniecībā) no Argentīnas, Visvaldis Reinholds (jauktā technikā) no Ontario provinces, Augusts Kopmanis (tēlniecībā) no Toronto un Kārlis Kronbergs (grafikā). Gvido Brūverim piešķirto atzinības rakstu pasniedza viņa dzīvesbiedrei Laimdotai, kuŗa bija ieradusies no Argentīnas, veicot lidojumu uz Toronto 12 stundās.

● Pasaules latviešu jaunatnes salidojuma panelī „Politiskā darbība studentu organizācijās un politiskās partijās „Royal York viesnīcā 29. jūnija vakarā bija pulcējušies ap 90 apmeklētāju. Paneli vadīja Valdis Liepiņš no Toronto, piedaloties Andai Liberei no Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā, Dr. Andrim Rubenim no Toronto, Jurim Reinholdam, Ilgvaram Velmerim un Mārtiņam Dūmam no ASV un Ilzei Šakarai no Zviedrijas. Paneļa atzinums bija, ka latviešu sabiedrībai vēl nav skaidras vadlīnijas savu politisko mērķu īstenošanai, tādēļ turpmāk jārūpējas par konkrētiem politiskās darbības plāniem.

● Vēsturnieka Uļža Ģērmaņa referāts pasaules latviešu jaunatnes salidojuma ietvaros „Kā vēsture mūs veidojusi — kāpēc esam tādi kā esam" „Roy York viesnīcā 29. jūnijā bija pulcinājis 214 apmeklētāju, kas uzskatāms par ļoti lielu skaitu rīta un pēcpusdienas sarīkojumos. Interesi bija modinājuši latviešu sabiedrības dalītie ieskati par U. Ģērmaņa braucienu uz okupēto Latviju, sakarā ar vēstures materiālu vākšanu un viņa kontroversālo grāmatu „Zili stikli, zaļi ledi", kuŗā šis apmeklējums plaši aprakstīts, tiekoties ar vairākiem okupētās Latvijas redzamiem darbiniekiem un iestāžu vadītājiem.

● Dr. Vaira Freiberga no Montrealas, kuŗa pirmā jūlijā piedalījās Association for the advancment of Baltic Studies referātu un pārrunu sarīkojumā Royal York viesnīcā, pirms tams sniedza interviju CBC raidītājā. Interviju pārraidīja 1. jūlijā plkst. 9.30 rītā.

● Apmeklētāju rekordskaitu līdz šim sasniedzis „Nākotnes 70" sarīkojums „Trimda dimd" 29. jūnija vakarā Royal York viesnīcā, pulcinot 1110 klausītāju. Uzstājās Toronto ansamblis Ceļinieki (Vilis Ādlers, Viesturs Brants un Raimonds Priedītis), „Brāļi Graši" no Zviedrijas (Austris Grasis un Pāvils Johansons), ansamblis „Mēs no Toronto" (Namejs Batraks, Egils Fogels, Rasma Caune un Rita Baruša), kā arī Toronto labi pazīstamie un iecienītie Čikagas Piecīši (Alberts Legzdiņš, Ģirts Puriņš, Uldis Ievāns, Uldis Streips un Janīna Ankipāne), kuŗi pērnā gada beigās viesojās arī Austrālijā.

Torontieši (no kreisās) Vija Brūniņa, Juris Zivtiņa un Dzidra Urdziņa Sidrabenē vij vainagus Jāņu vakaram. Foto: J. Ligers

Pirmā globālā skolotāju konference

(Pārnesums no 1. lpp.)

viskā audzināšana sākas ģimenē un ka bērnam jādzird plaša latviešu valoda. Vecākiem jālasa grāmatu skaļi, kamēr bērns rotaļājas, lai viņš dzird latviešu valodas skaņas. Abi vecāki nedrīkstētu strādāt, jo latviešu valoda jāiemāca jau pirms bērna skolas gadiem. Nedrīkst kritizēt skolu un skolotājus bērna klātienē.

Ed. Šmugajs pieturējās pie galvenā temata un runāja par nacionālisma būtību, uzsveŗot, ka mazo tautu nacionālisms ir defensīvs nacionālisms un nevienam nekāda ļaunuma nenodara. Latviešu nacionālās interesēs ir prasība pēc tiesībām — dzīvot savā zemē, runāt savā valodā un kopt savu kultūru. Tās ir minimālās prasības, bet to politiskā izpausme noved līdz patstāvīgas valsts izveidošanai ar visām tautas suverēnām tiesībām. Ir pavisam cits jautājums, kā šīs mūsu nacionālās intereses īstenot svešā vidē. Mums ir atņemts viens no nacionālisma svarīgākajiem pamatelementiem — zeme, un kam nav „zeme zem kājām", tam nav arī vajadzīgās stabilitātes. Tieši šis stabilitātes trūkums kā vecākajā, tā arī jaunajā paaudzē ir tas, kas kaitē mūsu nacionālajām interesēm. Dažipiemēri: vecākajā paaudzē — šaubas par latviešu organizāciju vajadzību, neticība kaut kāda veida cīņas vajadzībai par Latvijas atbrīvošanu u.t.t.; jaunajā paaudzē — rietumu skolās un universitātēs iegūtā negātīvā nostāja pret jebkāda veida nacionālismu, atteikšanās mācīties latviešu valodu un jauktās laulības. Latviešu nacionālās intereses svešumā kaut cik varēs īstenot tikai tad, ja vecā un jaunā paaudze pārvarēs zaudētā pamatelementa — zemes — izraisītos šķēršļus un darbosies atlikušo divu elementu — valodas un kultūras — iespēju robežās.

Jaunās paaudzes pārstāve Velta Kupere izteicās, ka jaunatnes uzskati par mūsu nacionālajām interesēm visumā saskan ar Ed. Šmugaja paustajām domām un ka jaunatne vēlas sniegt latviešu sabiedrībai visu to labāko. Viņa atzina, ka nav jāizrauga tāli un šķietami nesasniedzami mērķi, bet jādod jauniešiem mazāki darbiņi, pēc kuŗu veikšanas rezultāti ir skaidri redzami. Jauniešiem ir jādod iespēja strādāt kopā ar citiem jauniešiem. Runātāja minēja četras galvenās vietas, kur jaunatne var ieaugt latvietībā — ģimene, latviešu skola, baznīca un jaunatnes organizācijas. Vecākiem jāizdara zināms spiediens, lai bērnus dabūtu latviešu skolās, baznīcās un jaunatnes organizācijās kā skautos, gaidās un citās. Bērni jāved uz latviešu sarīkojumiem, jau pavisam mazi. Nedrīkst kritizēt bērnu klātienē latviešu organizācijas. Jāaizmirst savas personīgās izpriecas, piemēram, braucienus uz vasaras mājām, un visu pārējo laikā, kad latviešu skolā notiek mācības. Jāpalīdz skolai un jāiet uz vecāku sapulcēm. Jāpalīz bērniem sagatavot mājas darbus, bet ne tos uzrakstīt. Nedrīkst kritizēt skolu, kādu atsevišķu mācības priekšmetu vai tā mācītāju. Jāpiedalās skolas sarīkojumos un jāpalīdz jauniešiem iesaistīties interešu grupās. Bērni jāņem līdz uz baznīcu jau no pašas mazatnes. Runātāja domāja, ka jaunatnes organizāciju vadītājiem vajadzētu būt no vecākās paaudzes.

Anda Libere piekrita visiem iepriekšējiem runātājiem. Viņai bija tikai iebildumi pret vārdu „saglabāšana", jo jaunatne vēlas nevis saglabāt, bet iesākto darbu turpināt un tālāk veidot. Vecākā paaudze varētu dot norādījumus, ko darīt ar to, kas mums jau ir. Jauniešiem svarīgi būt kontaktā ar citiem jauniešiem, un runātāja izteicās, ka šai ziņā nav visas lietas koordinētas. Skolu mācības gada atklāšanas aktos un arī citur bērnu pienākumus un sasniedzamos mērķus nevajadzētu definēt tik augstu, jo tie visumā nav sasniedzami.

Pēc pusdienu pārtraukuma runāja ALAs izglītības biroja vadītājs T. Bērziņš, norādot, ka biroja uzdevums nav dot skolām norādījumus, bet savākt informāciju. Centīsimies sagatavot jaunus skolotājus. LNPL skolu daļas vadītājs A. Grigulis priecājās par jaunatnes piedalīšanos konferencē un pastāstīja par skolu darbu Anglijā. J. Andrups informēja par Stokholmā un Minsterē notikušajām skolotāju konferencēm un atzina, kas skolas atrodas krustceļos attieksmē uz skolotāju sastāvu — nav maiņas. Administrātīvi vairāk jāpalīdz skolotājiem, lai iespēju robežās skolu darbu padarītu profesionālu. Būtu jāsagatavo konspekti visos priekšmetos, lai neprofesionālie skolotāji varētu strādāt.

Debatēs piedalījās vairāki runātāji, un to norisē noskaidrojās, ka jauno skolotāju sagatavošanai ASV iesaista vidusskolu absolventus skolu darbā un arī bērnu mātes. Ir nodoms nākotnē sarīkot skolotāju kursu Gaŗezerā, vai arī tādus rīkot pa apgabaliem. Kanadā jau notikuši skolotāju kursi — viens gads teorijā un praksē. Panākumi labi — no 11 kursantiem 9 jau strādā par skolotājiem. Vēlāk šādi kursi vairs nav notikuši interesentu trūkuma dēļ, taču pie Toronto latviešu tautas augstskolas darbojas skolotāju praktiskais seminārs, kuŗā piedalās arī jaunie skolotāji un ģimnazisti.

Vislielākās bažas izskanēja par jaunatni pēc sestdienu skolu beigšanas, vecumā starp 14 un 17 gadiem, sevišķi tajās vietās, kur nav latviešu vidusskolu. Paliek tukšums. Tādēļ jāorganizē vidusskolas visur, kur vien tas kaut cik praktiski iespējams.

Trūkst arī jaunatnes vadītāju — bija vispārējs atzinums. Bija arī daži iebildumi pret domu, ka jaunatnes organizāciju vadītājiem jānāk no vecākās paaudzes, taču beigās izkristallizējās atzinums, ka šīs domas izteicēja pamatojusies uz skautu un gaidu organizāciju pieredzes, bet uz visām jaunatnes organizācijām tas nebūtu pilnībā attiecināms, jo jauniešiem pašiem jāpraktizējas arī vadīšanā, bez tam jaunajiem nepatīk, ja vecie visur un vienmēr tiem dod norādījumus.

Konspektu sagatavošanu atzina par ļoti vēlamu, bet tas jādara pakāpeniski, pa daļām un bez steigas, jo, tāpat kā visa skolu dzīve, tā arī atsevišķu priekšmetu mācīšana ir padota maiņas procesam.

Ed. Šmugajs konferenci iepazīstināja ar skolu dzīvi Austrālijā un ar grūtībām, kuŗas saistītas ar to, ka Austrālijas latvieši dzīvo dienvidu puslodē. Vairums mācības grāmatu sastādītas pēc gada laikiem, kas Austrālijā neder — grāmata jāsāk lasīt no otra gala. Viņš lūdza, grāmatas sagatavojot un arī citu drbu plānojot, ievērot Austrālijs apstākļus, ja vēlamies strādāt pēc kopīgām programmām.

Konferenci pabeidzot, tās vadītājs J. Mežaks konstatēja, ka šī konference bijusi „jauns apliecinājums, ka latviskā audzināšana galvenokārt atrodas ģimenes rokās".

Eduards Šmugajs

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.

V. PALMA PĀRSTĀVIS

377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, moderna apkure. Kopīgā cena 25.000. Iemaksa $4.000.

Lawrence — Royal York: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu atpūtas telpu. Garāža. Cena $26.000, iemaksa $5.000

Avenue Rd. — Lawrence: Divstāvu 6 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, garāžas iespēja. Cena $26.000, iemaksa $4.500.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIE LĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Eglītis — Cilvēks mežā, rom.	$6.00
G. Janovskis — Nelūgtos ciemos, stāsti	$5.00
E. Blanks — Latvju tautas ceļš uz neatkarīgu valsti, kultūrvēsturiska apcere	$4.00
A. Voitkus — Ceļi tāli, ceļi tuvi	$5.80
V. Rulliņa — Soli pa solim, rotaļās, dančos un dejās	$5.00
Z. Liepa — Gaismas sijātājs, dzejoļi	$4.00
T. Zeltiņš — Antiņš debesīs meklē latviešus, rom.	$5.80
Latgaļu folklora	$7.00
M. Bukšs — Francis Kemps	$7.00
Dieva kokle — Latv. relig. dzejas antoloģija	$8.00
H. Sils — Tēlotāja māksla un vārds	$6.00
E. Aistars — Evita, rom.	$4.80
J. Plaudis — Zemes ziedi, rom.	$5.50
A. Johansons — Visi Rīgas nami skan	$5.50
Fr. Dziesma — Klusuma zvaigznes, dz.	$3.50
E. Dēliņš — 69 stundas	$6.10
A. Spekke — Atmiņu brīži	$12.00
V. Pelēcis — Malenieša pasaule II	$5.80
J. Akurāters — Aizlaikā straumes	$5.50
E. Spēks — Es redzēju jūriņā	$5.30
Valdis — Staburaga bērni	$3.80
T. Krūka — Tu debesīs turi savās rokās	$3.50
Archib. A. Lūsis — Jēzus līdzības un mūsu laikmets	$2.80
T. Kiķauka — Putni, rom.	$4.20
Latgaļu tautas dziesmas (notis)	$5.50
Indra Gubiņa — Rītdiena neskaitās	$4.00
B. Bičole — Ceļos, dzej.	$4.50
Leonīds Slaucītājs — Sešos kontinentos	$8.00
Al. Tomsens — Cilvēcības vārdā	$8.50
I. Grebzde — Tikai meitene, jaunatn. rom.	$4.50
G. Janovskis — Dziesma mežam, rom.	$4.80
A. Dziļums — Vēja melderis, rom.	$5.80
A. Lindgrena — Pasaules labākais Karlsons	$4.00
Leonīds Slaucītājs 70	$2.20
LATVIJAI 1918—68 Brīvās pasaules latv. mežkopju izd.	$10.00
A. Eglītis — Pēdējais mohikānis, stāsti	$7.50
Dz. Zeberiņa — Kad es maza biju	$6.00
P. Aigars — Sarkanais vilciens (4 valodās)	$2.25
P. Aigars — Zaļie zīmneši, dzej.	$2.00
J. Sudrabiņš — Pēdējās dienas Kurzemē, atm.	$3.80
J. Miesnieks — Klaucēnu kundzes meita, rom.	$5.80
K. Pētersons — Pasaule paveras, ceļ. apr.	$10.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$5.90
Ang. Gailīte — Rītausma	$4.00
I. Grebzde — Sērmūkšļu pagasta ļaudis	$3.20
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas, dzej.	$4.20
P. Jurevičs — Dzīve un liktenis, refleksijas	$4.20
Edg. Dunsdorfs — Latvijas vēstures atlants	$4.50
M. Valters — Atmiņas un sapņi I d.	$9.50
F. Donass — Politiskos krustceļos	$4.00
H. Vītols — Atmodinātas atbalsis	$7.50
Dzintara gredzens, stāsti mīlai	$6.80
A. Niedra — Varavīksna pār Rīgu, rom.	$4.80
A. Freināts — Dzimtenes ārēs, stāsti	$4.50
I. Grebzde — Vai ābele ziedēja?, rom.	$5.50
J. Aukškāps — Zinātnei un tēvijai	$4.50
A. Dziļums — Celminieki, rom.	$5.80

Tālr. 921-7121

DV GRĀMATNĪCĀ

491 COLLEGE ST., TORONTO 174, ONT.

MĒS IESPIEŽAM

- *Laulību un iesvētību ielūgumu kartes*
- *Vizītkartes*
- *Dokumentus biedrību vajadzībām*
- *Koncertu programmas*
- *Sarīkojumu biļetes*
- *Plakātus, dziesmu lapiņas*
- *Vēstuļu veidlapas, aploksnes*
- *Grāmatas, žurnālus*

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.

491 College St., Toronto 174, Ont.
Canada
Tel. 921 7121 (Code 416)

1970. gada jaunie modeli
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II

APSKATĀMI MŪSU JAUNAJĀS SKATES TELPĀS.

Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašīnas par pazeminātām cenām.

ROBERTSON MOTORS 1555 Danforth Ave., Toronto

Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi Hans PLAUDE Tel. HO 6-1131

SIRSNĪGI SVEICAM TAUTIEŠUS 5. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKOS KANADĀ!

JURA BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA

TEL. 363-6496
247 RICHMOND ST. EAST
Toronto 2 Ontario

Toronto Latviešu Kreditsabiedrība
Latvian (Toronto) Credit Union Limited

KREDITSABIEDRĪBAS BILANCE JAU

pārsniedz $2,200,000

BIEDRU SKAITS PĀRSNIEDZ 2300
Tel. 924-2775
Birojs Latviešu namā, 491 College St., Toronto 174, Ont., Canada

SARĪKOJUMU KALENDĀRS
TORONTO

Līdz šāgada 5. jūlijam Otto N. Grebžes izstāde paša mājā, 47 Pemberton Crescent, Richmond Hill.

No 27. jūnija — 5. jūlijam — Dziesmu svētku laikā Ģirts Tiltiņš rīko gleznu skati savā studijā, 567 Yonge Street.

Dziesmu svētku laikā — Ed. Dzeņa gleznu un grafiku skate paša studijā, ar iepriekšēju sazināšanos. Tālr. 923-3937.

2. jūlijā — plkst. 8 vak. DV namā — vakars draudzībai. Piedalās DV vīru koris, E. Ābele un Krišs Ķepala.

3. jūlijā (piektdienā) — plkst. 20, DV namā, kluba telpās Latvijas virsnieku satikšanās sakarā ar dziesmu svētkiem.

1. un 2. augustā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

LAIKRAKSTA
LATVIJĀ AMERIKĀ
ATSEVIŠĶI NUMURI PERKAMI TORONTO

Broadview Delicatessen
165 Danforth Ave.

Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.

Esto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.

Lidums Meat
363 Roncesvalles Ave.

Lotus Florists
792 Bathurst St.

Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.

Pavasars Delicatessen
361 Roncesvalles Ave.

Pokos Meat
376 College St.

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.

HAMILTONĀ

O. Andersons
120 Barton St. E.

Northland Grocery
26 Market St.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

ar saviem apdrošinājumu iestādījumiem

- VESELĪBAS
- DZĪVĪBAS un
- ĀRKĀRTĒJAS PALĪDZĪBAS

KASĒM

KURAS SAVSTARPĒJĀ PALĪDZĪBĀ UN NACIONĀLĀ KOPĪBĀ APVIENOTI VAIRĀK NEKĀ 12.000 LATVIEŠU —

sirsnīgi sveicina dižo dziesmoto saimi

KANADAS LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKOS!

Latvian Relief Fund of America, Inc.

P. O. Box 8232
Philadelphia, Pennsylvania 19117

SVEICAM DZIESMU SVĒTKU DALĪBNIEKUS UN VIESUS!

ĀRSTS — CHIROPRAKTIĶIS

R. G. BALODIS

828 A Kingston Rd., Toronto 13, Ont.
Tel. 699-3584

Jūsu apavu veikals

PETER'S SHOES

243 Danforth Ave., Toronto 6, Ont.
Tel. 463-7319

EXCLUSIVE DELICATESSEN CO.

Zivju pārstrādāšana, tirdzniecība, imports un eksports
LATVIEŠU UZŅĒMUMS
43 Mulock Ave., Toronto 9, Ont. Tel. 766-6007
J. Miškins

Toronto latviešu BAPTISTU DRAUDZES

DIEVKALPOJUMI — svētdienās, pl. 4 pēcp.
BĪBELES VAKARI—trešdienās, pl. 8 vak. Walmer Rd. dievnamā
Māc. R. Ekšteins: 487 Brookdale Ave., Toronto 12, tel. 782-8570

L. LĪDUMA

GAĻAS un DELIKATEŠU veikals un darbnīca
363 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont.
Tel. 532-8762

LAIMON'S Auto Service

Tel. 466-0540
603 Gerrard St. E., Toronto 8, Ont.
Laimons Marovskis

Zeltkalis ALEKSANDRS GUGĀNS

25 MOCCASIN TRAIL, DON MILLS, ONT.
Tālr. 444-4033

PAVASARA KONDITOREJA un delikatešu veikals

361 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont.
Tel. 531-7353
S. Čukuls

Zeltkale A. KIVLENIEKA

Tel. 533-2837
964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont.

A. Eglītis TV RENTAL

161 A Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont.
Tel. 537-1401

OLD COUNTRY DELICATESSEN

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
2800 Dundas St. W., Toronto 165, Ont. Tel. 769-8640
Emilija un Georgs Dumpe

Ernas Ošiņas-Bērziņas KLASISKĀ BALETA SKOLA

Member of Canadian Dance Teachers Association (Ballet)
163 Clendenan Ave., Toronto 9, Ont. Tel. 766-7904

A. STEINBACHS

APDROŠINA
2308 Drummond Rd., Niagara Falls, Ont., tālr. 354-1258

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI—
465-5225
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
OTRĀ STĀVĀ
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI PLKST. 4 p.p. — 1 NO RĪTA, SESTDIENĀS NO PLKST. 12 DIENĀ — 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām
Uz redzēšanos!

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-8792

Iepazīstieties ar plašāko un kopš 25 gadiem regulāri iznākošo
Daugavas Vanagu
Mēnešrakstu!
Iznāk 6 reizes gadā, ik otru mēnesi.
Raksti: Latvijas brīvībai, ideoloģijai, literatūrai, mākslai, atmiņām vēsturiskā nozīmē un aktualitātēm.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā par 3 numuriem $2.75, 6 — $5.50, atsevišķs numurs $1.00.
Pasūtināms: Mr. K. Bencons, 223 High Park Ave., Toronto 165, Ont., Canada.

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
VALUPE
Z e l t k a l e s
Aldonas ĶIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4 Ont., tālr. 533-2837

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

KAS? KUR? KO? TORONTO

OLD COUNTRY DELICATESSEN
2800 DUNDAS ST. WEST, PIE KEELE, TĀLR. 769-8840
Emīlija un Georgs DUMPE

A L F R E D
STIKUTS
R E A L T O R
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
65 Marlee Av. Toronto, 789-3361
1263 Wilson Ave., Downsview, 248-6161
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro. 752-1770

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

EXPRESS T.V. SERVICE
HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6732
no plkst. 9 — pl. 9 vak.

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

KRĀSU UN MELNBALTAS FILMAS
■ attīstīšana, ■ palielinājumi ■ duplikāti ■
■ citi darbi ■ izcilas kvalitāte ■ ātrais ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363-6498

Tevi aizsauca Mūžīgās Vasaras nakts,
Mums pietrūks tavas draudzības
Un siltās sirds, —

Melita

† 27. 6. 70.

Regīna un Jānis
Regīna un Eduards
Inese un Valters
Marta un Kārlis
Ingrīda un Filips

Cik klusa, tumša Jāņu nakts,
Cik smagiem ziediem rožu krūms (I. V.)

Izdevēji —
MĒS IZDARĀM SALIKUMA DARBUS
GRĀMATĀM
ŽURNĀLIEM
Iespiešanai ofseta technikā
ĀTRS DARBA IZPILDĪJUMS. MĒRENAS CENAS.
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
491 College St., Toronto 174, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

V A S A R N I E K U S A I C I N A
skaistā „SANALULU" sala
Nipisinga ezera Dienvidlīcī (South Bay)
- Izīrējamas kotedžas un atsevišķas istabas lodžā par zemām cenām
- Visa 10,5 akru sala vasarnieku rīcībā; sasniedzama 5 minūšu braucienā no krasta (Water Taxi)
- Priežu mežs, peldēšanās smilšu līcī, zivju bagātība

Informācijai rakstīt: Mr. K. Suntažs, Nipissing, Ontario, vai zvanīt 1-705-724-2590

Jauns 1970. gadā
Labākā dāvana sūtīšanai uz
L A T V I J U
SPECIĀLI RUBĻU CERTIFIKĀTI
LIELĀKĀ VĒRTĪBA
ZEMAS CENAS
Jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par puscenu vai arī lētāk. Mēs pašlaik publicējam jaunāko cenrādi, tādēļ pieprasiet to, jo
SPECIĀLIE RUBĻU CERTIFIKĀTI IR VISIZDEVĪGĀKIE.
VIENKĀRŠI un ĀTRI
Speciālajiem rubļu certifikātiem nav īpašnieka vārda, tos var izmantot ikkatrs, katrā laikā un katrā vietā. Piegāde 3—4 nedēļu laikā.
KĀ PASŪTINĀT:
Jūs varat pasūtināt zināmu skaitu speciālo rubļu certifikātu par $2.13 gabalā. Šī maksa ir galīga un nekādu citu nodevu nav. Varat sūtīt mums apaļu summu dolaros un mēs paši to pārvērtīsim rubļu certifikātos. Pilnīga garantija.
Mums ir 20 gadu darba pieredze un vairāki tūkstoši apmierinātu klientu. Mēs garantējam, ka arī jūs būsit apmierināti ar mūsu
GODĪGO un ĀTRO PAKALPOJUMU.
PASŪTINIET TAGAD
TIKAI
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street
NEW YORK, N. Y. 10010
Pieprasiet mūsu jauno bezmaksas cenrādi.
Mēs pieņemam pasūtinājumus automašīnām un dzīvokļiem.

SAKARĀ AR
DZIESMU SVĒTKIEM
TORONTO
DV GRĀMATNĪCA
BŪS ATVĒRTA
1. jūlijā no pl. 9—2 pēcp.
2. jūlijā no pl. 8—8 vak.
3. jūlijā no pl. 8—8 vak.
4. jūlijā no pl. 9—1 pēcp.
5. jūlijā no pl. 10—3 pēcp.

Bostonā, Julija mehneścha 1. deenā. 1913.

Belmonta semes pahrdoschana.

Leela semes ispahrdoschana tapa atklahta Wellington Parkā, Belmontā, Mass., 19. Aprili un schi ispahrdoschana top turpinata katru deenu, kamehr pehdejais grunts-gabals buhs pahrdots. Schini Wellington Parkā atrodas wisskaistakee grunts-gabali, jo tee wisi ir sausā un jaukā apgabalā. Wairak mahjas jau ir uzzeltas un daudsi taps [illegible] wasarā.

Wellington Parka atrodas tikai weenu min[illegible] no skaistā Fresh Pond esera, 1 minuti no elektriskā Car, [illegible] no dselszela stazijas un tikai 27 minutes no Park Street, [illegible] zentra. Mehs pahrdodam scho semi par tik lehtu zenu, par [illegible] neenā zitā weetā tik tuwu pee Bostonas newar dabut pirkt, [illegible] un 10 zentu pehdā.

Nesaud[illegible] laimi; nahkat drihsi un ismeklejat sew to labako gabalu.

No [illegible] nahda 2½ akru farma tikai 1 meili attahlu no Abingtonas eela dselszela. Mahja ar bodes eetaisi. 12 istabas un mahja labā stahwoklī. Schis ir loti labs ihpaschums un tuwi pee dihka. Zena ar bodi kopā $4000, bes bodes $3,500.

Nopeetns wahrds Bostonas un apkahrtnes Latweescheem!

Zeturtdeen, 5. junijā 1914. g. „Sadfihwe". Jelgawā,

Seme,
ceestrahdata, pahrdodama masakās dalās, 3 w. no Dobeles, 6 w. no stgz. pee upes un leelzeļa, loti jaukā weetā. Eetelzains ari smehdes un bods eerihkoschanai. Eemaksa masa. Peepr. pee Aumal kga, Dobelē, apteeku pretschu weikalā. (498)

Jauns diwu stahwu 507
koka nams
apstahklu dehl lehti pahrdodams ar masu eemaksu un labeem nosazijumeem. Augļu dahrss un 496 kw. asis semes. Peepr. Konstantina eelā Nr. 16-a, bodē.

Bostonā Oktobra mehneścha 1. deenā. 1917.

Farmas pehrkamas.
Farma ar 20 akru gatawas semes, ar mahju un schkuhni, zena $1200. Jauna mahja ar 2 akru semes, tekoschs strautinsch eet garam, zena $350.

Adrese: H. Schenkers,
New Egypt, N. J.

Aiszeloschanas dehl us dsimteni pahrdod diwfamiliju mahju, diwi jaunas wistmahjas, auglu koki un pus akru semes, 5 zentu fare, 2 min. no car un 35 min. no Bostonas. Wehrtiba $5000. Tagad par $3200. Turpat ari 4 akru semes teek pahrdots pehz leeluma ka wehlas pirkt no 1 lihdsi 3 zenti par pehdu.

Nem no Sullivan Sq. Lebanon St car.

Fritz Needers, 42 Swains Pond Ave
Melrose Mass.

TORONTO, 1970. GADA 1. JŪLIJĀ

MĒS PIEDĀVĀJAM:

- Savrupmājas un dzīvokļu mājas, gruntsgabalus un veikalus visā Lieltoronto.
- Farmas, meža gabalus, vasarnicu gruntsgabalus. Zemi upju un ezeru krastos (piem.: 100 akri zemes par $4000.00 ar $1000 iemaksu.)
- Palīdzam ieguldīt jūsu naudu drošās hipotēkās par augstākiem procentiem.

ASV TAUTIEŠI!

Vislabākais ieguldījums ir zeme. Iepērciet „gabaliņu" no Kanadas". Vislabākā zeme ieguldījumam ir Kanadā.

Vislabākā vieta Toronto, Ontario — visātrāk augošajā pilsētā Ziemeļamerikā.

Nesaistīga informācija, arī rakstveidā, katrā laikā.

Ilmars Jankovskis, Realtor

Member Toronto, Ontario and National Real Estate Boards.
International Real Estate Federation — Canadian Chapter.

GALVENAIS BIROJS:
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont., tel. 533-8553

N o d a ļ a s:
717 Pape Avenue, Toronto 6, Ont., (Investment dept.) tel. 461-6386
30 Simcoe St., Collingwood, Ont. Tel. 445-2800

LATVIEŠU NAMS TORONTO
491 College ielā, tālrunis 922-2931
Jaunā tērpā atvērts Dziesmu svētku viesiem no 27. jūnija līdz 5. jūlijam, no plkst. 9 rītā līdz vēlai vakara stundai
• Brokastis • Pusdienas • Vakariņas • Dzērieni
4. JŪLIJĀ PĒC KORU KOPKONCERTA
S V Ē T K U V A K A R I Ņ A S
• Pilna bufete. Skaņu plašu mūzika •
Laipni lūdz apmeklēt *LATVIEŠU NAMA VALDE*

B B
apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1858 VICTORIA PARK AVE. SCARB.
tālr. 759-0266

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

Labākais ciemkukulis
DABIGAIS MEDUS
no Ērgļu ligzdas dravām dabūjams
- Broadview Delicatessen veikalā — 105 Danforth Ave.
- DV grāmatnīcā — 491 College Str.
- A. Kristapsona gaļas izstrādājumu veikalā — 1095 Queen St. E.
- Pavasara delikatešu veikalā — 361 Roncesvalles Ave.
- Sidrabenes kafejnīcā un
- 30 Dewson Str.

DĀVANU SAIŅI
uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.
Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.
Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.
Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie sainīši ir pilnīgi apdrošināti.
Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.
Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas. Lietuviešu uzņēmums.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3098

SPORTS

BRAZILIJA 3. REIZI PASAULES MEISTARS FUTBOLĀ

Šāgada pasaules meistarsacīkstes futbolā beidzās 21. jūnijā Meksikositijā, kur līdz pēdējai iespējai pārpildītajā Acteku stadionā (tajā paredzētas vietas 112.000 skatītājiem, bet šo spēli noskatījās 120.000!) finālā spēkojās Brazilija ar Italiju, kuŗas abas jau divas reizes bijušas pasaules meistara godā. Faktiski šoreiz nebūtu pareizi runāt par abu dižo finālistu spēkošanos, jo Italija līdzvērtīgs pretinieks bija tikai spēles 1. puslaikā, bet otrās 45 minūtēs, kad Brazilija panāca 2—1 un drīz pēc tam arī 3—1 vadību, ne tikai atslāba, bet gandrīz vai sabruka, tā ka braziliešiem bija viegla spēle. Lieliski braziliešu uzbrukumus vadīja „melnā pērle" Pele, un ja Italija nezaudēja vēl vairāk vārtu, tad pateicība par to pienākas italiešu veiksmīgajam vārtsargam Albertosi. Pelem, kas ar precīzām piespēlēm 2. puslaikā izšķīrēji sagatavoja divus braziliešu vārtu guvumus, 18. minūtē panākot 1—0 vadību, bet Italijai ar Boninsepas raidījumu rezultātu 37. minūtē izlīdzinot, finālspēles 1. puslaiks beidzās neizšķirti, bet sacensības turpinājumā Brazilija ar Oliveiras (65. min.), Jaira un Toresa (86. min.) raidījumiem nodrošināja pelnītu 4—1 (1—1) uzvaru, jau trešo reizi iegūstot pasaules meistara laurus un reizē ar to personīgā īpašumā Zila Rimē ceļojošo balvu, kuŗa bija izcīņā līdzšinējās 9 pasaules meistarsacīkstēs — tieši 40 gadu.

Nākošajām pasaules meistarsacīkstēm Starptautiskajai futbola savienībai jāgādā jauna balva, par kuŗu cīnīties spēcīgākajām futbola nācijām.

Dienā pirms finālspēles tai pašā Acteku stadionā 3. vietu šāgada pasaules meistarsacīkstes izcīnīja Rietumvācija, ar 1—0 (1—0) rezultātu pieveicot Urugvaju. Vārtus uzvarētāju labā 27. minūtē guva Overāts. Šī bija divaina spēle: Urugvajas vienpadsmits gandrīz visu sacensības laiku atradās mazā pārsvarā, bet atstāja neizmantotas daudzas labas iespējas vārtu gūšanai, turpretim Rietumvācijas vienība, iznākot laukumā ar lielāku rezervistu skaitu, atstāja iespaidu, ka nav pārāk ieinteresēta cīnīties par uzvaru. Liekas, kā vācu spēlētājos depresija par zaudējumu Italijai pusfinālā vēļ bija par lielu. Izcīnītā 3. vieta viņiem neškita pietiekams „mierinājuma plāksteris".

Taču nule Meksikā aizvadītās pasaules meistarsacīkstes vienmēr jo cieši saistīsies ar Rietumvācijas vārdu, ne tikai daudz apbrīnotā snieguma un cīņas spara dēļ, ne arī tādēļ, ka pēc gigantiskas spēkošanās „izmeta" no turnīra valdošo meistaru Angliju. Rietumvācijas vārdu allaž liks pieminēt viens atsevišķs spēlētājs — Minchenes Bayern kluba centra uzbrucējs Gerhards Millers, kas no Rietumvācijas kopskaitā gūtajiem 17 vārtiem viens pats reālizēja 10. Tas ir jauns meistarsacīkšu „rekords", kuŗu, liekas, tik drīz neviens nepārspēs. Līdz šim sekmīgākais vārtu guvējs bija francūzis Fontēns, kas 1958. gada meistarsacīkstēs savai vienībai panāca 7 vārtu guvumus, ko 4 gadus vēlāk iespēja arī brazilietis Pele. Millers nu viņus pārspējis ar 3 vārtiem vairāk.

Pasaules meistarsacīkstēs spēlē galvenokārt profesionāli futbolisti, tādēļ ir pats par sevi saprotams, ka viņi par spēlēšanu saņem atlīdzību un speciālas prēmijas par panākumiem. Taču Eiropa šai ziņā nevar „sacensties" ar Dienvidameriku, pat Italija ne, kuŗas spēlētāji iekasē vislielākās prēmijas no visām Eiropas valstīm. Tā, piemēram, līdzekļus dodot dažādiem rūpniecības un tirdzniecības uzņēmumiem, kuŗi vēlāk ar šiem devumiem reklāmējas sludinājumos, Meksika saviem spēlētājiem maksāja 4000 dol. par katriem iegūtiem vārtiem, bet Brazilija pirms spēles pret Perū visiem spēlētājiem apsolīja 400 dol. lielu ekstrāprēmiju uzvaras gadījumā. Arī Urugvajas futbolistiem bija solīti 2500 dol. katram, ja viņi pieveiktu Braziliju, taču uzdevums bija par grūtu, jo arī brazilieši cīnījās par „lieliem mērķi": pasaules meistartitula iegūšanas gadījumā viņiem bija solīti 750.000 dol., piedevām katram vēl jauna automašīna un ģimenes māja...

Tā Brazilijā futbols kļuvis par lielu veikalu, bet savā ziņā līdzinās arī teātrim, spēlētājiem atļaujoties dažādas ekstravagantas izrības un, līdzīgi māksliniekiem, lietojot ar „skatuves vārdus". Tā, piemēram, 29 gadus vecais un visas pasaules apbrīnotais Pele īstajā vārdā saucas Edsons Arantess do Nacimento...

„Latvija Amerikā" pēc Meksikā pabeigtajām spēlēm četrās priekšgrupās bija iedrošinājusies zīlējumu, ka pusfinālā iekļūs Urugvaja, Italija, Brazilija un Rietumvācija, bet finālā spēkosies abas pēdējās, uzvarot Brazilijai. Spēlēm Meksikā turpinoties, notika tas, ar ko mūsu redakcija pat sapnī nebija rēķinājusies: šis zīlējums izrādījās gandrīz absolūti pareizs —ar vienīgo ķļūdu, ka pusfinālā Rietumvācija nepārspēja Italiju, kaut uzvara pagāja secen tikai par mata tiesu pēc Italijas negaidītās „atdzimšanas" spēju ziņā. Visās pārējās spēlēs mūsu zīlējums uzvarētāju paredzēja pareizi.

—č—

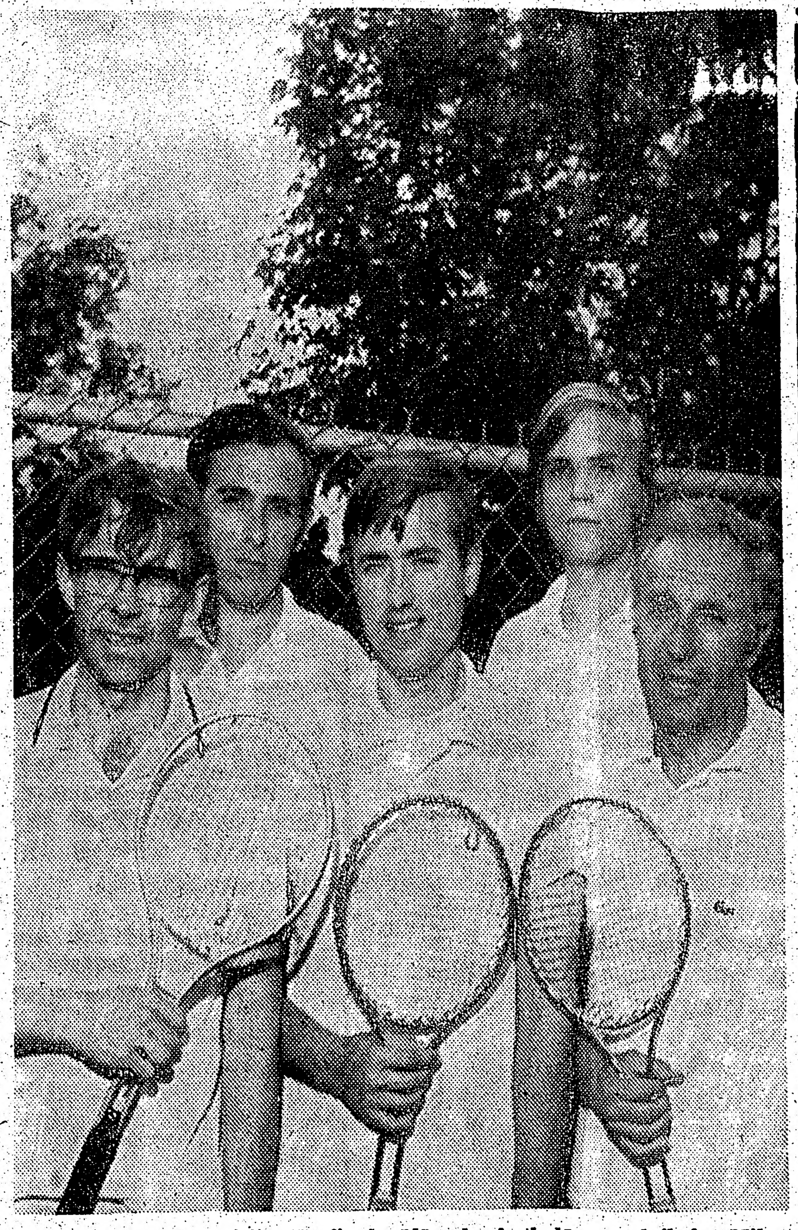

Reizē ar ASV latviešu 17. finālspēlēm basketbolā un volejbolā, Milvokos notika arī Latvijas kausa izcīņa tenisā. Šogad atkal pārākā izrādījās vidējo valstu izlase, uzvarot austrumpiekrastes labākos tenisistus visos spēļu setos. Uzņēmumā: Latvijas kausa izcīnītāja — ASV vidējo valstu izlase. 1.rindā no kreisās Jānis Tupesis, Vilis Čakāns un Jānis Zebeliņš (iztrūkst Hugo Hūns un Guntis Bauska). 2. rindā no kreisās austrumpiekrastes spēlētāji Lars Freimanis un Mārtiņš Ērmanis. Foto: A. Graudiņš

Logs uz Eiropu

Ir retas tās reizes, kad Zviedrijas galvaspilsētas Stokholmas lielajos laikrakstos parādās raksti par dzīvi Baltijas valstīs. Tas izskaidrojams ar to, ka šo laikrakstu korespondenti Maskavā drīkst uzturēties tikai tik ilgi, kamēr tie neraksta nekā slikta par Padomju savienību. Šajās dienās gaŗāks raksts par Igauniju parādījās konservātīvajā „Svenska Dagbladet". Kaut gan tas bija rakstīts ar režīmam stipri labvēlīgu tendenci, taču atklājās arī dažs interesants fakts.

Tā, piemēram, cita vidū rakstīts, ka somu televīzija paveŗ igauņiem logu uz ārpasauli, jo viņiem iespējams uztvert arī somu TV raidījumus. Stipri līdzīgas arī abu tautu valodas. TV un radio nav vienīgais kontakts ar kaimiņu viņpus Somijas jūras līča. Igauniju apmeklē daudz somu tūristu. Somi uz trim dienām var iebraukt Igaunijā bez vīzas, bet nakts jāpavada uz kuģa.

„Kultūras dzīve pēc formas var būt nacionāla, bet ar sociālistisku saturu. Nav jāšaubās, ka pēdējā prasība arī tiek izpildīta," piebilst zviedru rakstītājs. Zviedru laikraksts apraksta arī igauņu dziesmu svētkus. Tajos visi ierodas tautas tērpos. Kāds igaunis teicis, ka aizkustinošākais esot šo svētku nobeigums, kad 200.000 klausītāju, kājās piecēlušies, vēl ilgi negribot izklīst, (kādēļ, to rakstītājs nepasaka).

Krievu skaitu Igaunijā lēšot ap 300.000, no kuŗiem ⅔ esot Tallinā. Krievu valoda skolās neesot obligatoriska (?!), bet kultūras ministra vietnieks paskaidrojis, ka praktiski tomēr visi igauņi ar augstāko izglītību mācoties krievu valodu, jo ar tās prašanu uzlabojoties to stāvoklis.

Oficiāli pretišķības igauņu un krievu vidū katēgoriski noliedz, jautājums vienīgi — ko saprotot zem pretišķībām? Taču nav noliedzams, ka daudzi igauņi izrāda lielu nepatiku pret krievu valodu. Arī darba vietās abu tautību attieksmes nav sevišķi labas, nobeidz savu reportāžu zviedru žurnālists.

—s

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Kvebekas partijas līderis Leveks apgalvo, ka kopš 1966. gada federālā valdība un angļu Kanadas rūpniecības magnāti darījuši iespējamo, lai izvilktu kapitāla ieguldījumus no Kvebekas. Tādēļ viņa partija turpmāk nodosies sīkstākai taktikai, lai apkaŗotu anglosakšu magnātu indīgo ietekmi Kvebekā. Leveks paregо, ka premjērs Burosa, kas pašlaik cenšas sadarboties ar federālo valdību, gada laikā atzīšot, ka tas novedīs strupceļā, un viņa politika būšot jāmaina.

☆ Kamēr baltieši vāc parakstus Pad. savienības apsūdzībai genocīdā, arī Kanadas ukraiņi, kopā ar tautas brāļiem ASV, gatavo līdzīgu iesniegumu Apvienotajām nācijām. Ukraiņi apsūdz Poliju Lemkivščinas apgabala ukraiņu genocīdā, norādot, ka no 1945. — 48. gadam poļi dedzinājuši mājas, baznīcas un skolas šai rajonā, dzīvi palikušos ukraiņus izsūtot trimdā uz Baltijas jūras apgabaliem (Baltic?)... kur valda terrors, ar nolūku paveikt šo cilvēku kā nacionālas un reliģiskas grupas iznīcināšanu." Arī Pad. savienība, kā izteicies ukraiņu pārstāvis Dž. Hvosda, izsūtījusi ukraiņus, bet vairumam līdz šim izdevies atgriezties dzimtenē. Kanadā mīt ap pus miljona ukraiņu...

☆ Arī Ontario province sekojusi federālajai valdībai minima algu līmeņa celšanā. Līdz nākamā gada 1. aprīlim vispārējais stundas algas minims paceļams uz $1.65. Starplaikā tas ir $1.30 līdz 1. oktobrim, bet pēc tam — $1.50, celtniecībā algas minims ir $1.55, ,kas paaugstināms uz $1,75 un $1,90 stundā. Piebilstams, ka Kanadas provincēs šīs ir augstākās minima likmes. No visām provincēm vēl vienīgi Ņufaundlendā pastāv diskriminācija algās: minima likme vīriešiem tur ir $1.25, bet sievietēm — $1.00.

☆ Pēc 2 gadu darba ārlietu ministrija sagatavojusi 200 lappušu iesniegumu parlamentam — t. s. balto grāmatu par Kanadas ārlietu vadlīnijām. Spriežot pēc vietējās preses iztirzājumiem, tajā tomēr trūkst ieteikumu, kā panākt revīzijā skarto 6 galveno jautājumu iedzīvināšanu. Jautājumi ir: nacionālās saimniecības veicināšana; neatkarības aizsardzība; darbošanās mieram un drošībai pasaulē; veicināt sociālo taisnību; pacelt dzīves kvalitāti un nodrošināt harmonisku, darbīgu apkārtni. Prioritāti visā ieņem saimnieciskā attīstība, sociālās taisnības nostabilizēšana un dzīves kvalitātes celšana. Ārlietu ministrija arī ieteic turpināt Kanadas darbošanos NATO un ciešu sakaru izveidošanu ar Japānu un Dienvidamerikas valstīm.

☆ Pēdējās nedēļās sacēlies pārrunu vējš par Kanadas labklājības un aprūpes sistēmu. Senāta „nabadzības komitejā" senātors Krolls apgalvojis, ka valsts labklājības iestādēs valdot chaoss; biljoniem dolaru izšķiesti, nesagādājot aprūpējamiem labuma; viena programma pēc otras pieņemta bez izvērtēšanas un saskaņošanas un „sakrautas čupā". „Nedrošība, kas iet roku rokā ar pašreizējo marturīgo aprūpes sistēmu, tikai veicina nabadzības nostiprināšanos," teica Krolls, — un tā īstie ieguvēji esot vienīgi bagāto provinču kases. Senāta „nabadzības komitejas" iztauja provincēs tikai nule sākusies, tā ka kopsavilkumu par to, kas darāms stāvokļa uzlabošanai, varēs iesniegt parlamentā tikai nākamā rudenī.

—ns

Sabiedrisks darbinieks nevar iztikt . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

ķie biroji. Piemēram, izglītības birojs šogad izdod trīs jaunas mācību grāmatas un sagādājis manuskriptus 9 citām jaunām grāmatām. Šo darbu birojs veic gadu no gada, bet par to gandrīz neviens nerunā. (Še it kā apslēpta doma, ka latviešu prese par to nav rakstījusi. — V. I.).

Intervijas nobeigumā ALAs valdes priekšsēdis U. Grava atbildēja uz avīžnieka jautājumu, ko viņš domā par laikrakstu „Latvija Amerikā." „Ir ļoti svarīgi, ka latviešiem šai kontinentā ir divas avīzes ar dažādiem viedokļiem. Latvija Amerikā sniedz kaut ko tādu, kas nav lasāms ASV latviešu avīzē. Ir apsveicami, ka Latvija Amerikā analizē latviešu organizāciju darbību, dažreiz spekulē ar minējumiem un ne katru reizi nosmērē ar saldu medu. Tādā veidā lasītāji labāk izprot, ko latvieši dara. Lasītājiem ir jārāda, kā pozitīvās, tā negātīvās puses. Es brīnos, kā sabiedrisks darbinieks vispār var darboties, ja neseko informācijai, kuŗu sniedz Latvija Amerikā," bija jaunā ALAs valdes priekšsēža U. Gravas intervijas nobeiguma vārdi.

Viktors Irbe

✝

Lūcija Briedis

dzimusi 1899. gada 2. februārī Rīgā,
pēc ilgām un grūtām ciešanām aizgājusi
Dieva mierā 1970. gada 27. jūnijā Toronto

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Vīrs un piederīgie svešumā un dzimtenē

Pēc vēlēšanām Anglijā

Harolds Vilsons jutās tik drošs par strādnieku partijas uzvaru Anglijas parlamenta vēlēšanās, ka sāka pārrunāt ar žurnālistiem savas trešās valdības darba programmu. Šīs nešaubīgās pārliecības pamats bija publisko aptauju institūti, kuŗi visi kā viens pirms vēlēšanām paregoja Vilsona partijai drošu uzvaru, pat ar lielu balsu vairākumu. Tādās pašās domās bija arī politiskie komentātori, un pat konservātīvo presē pavisam retas bija pārliecības un uzmudinājuma balsis Edvardam Hītam.

Taču visi pārāk zemu bija novērtējuši politiski nosvērtās angļu tautas spriešanas spējas. aKd tieši pirms vēlēšanām Anglijas ārējās tirdzniecības mēneša bilance atkal uzrādīja iztrūkumu un pusmiljonu pārsniegušais bezdarbnieku skaits kļuvis lielākais kopš kaŗa beigām, vajadzēja paredzēt, ka angļu tauta izdarītu politisku pašnāvību, ja atkal ievēlētu līdzšinējo lēboristu valdību. Pašnāvība, protams, nenotika, un jau četras stundas pēc vēlēšanu iecirkņu slēgšanas kļuva skaidrs, ka Vilsona valdības dienas skaitītas.

Konservātīvo partijai jaunajā parlamentā būs 330 deputātu, strādnieku partijai 287. Konservātīvo vairākums par strādnieku un citām partijām ir 31 sēdeklis, kas ir pietiekami, lai valdībai būtu nodrošināts netraucēts darbs un likumā paredzētais četru gadu mūžs.

Gluži sadilusi liberāļu partija, kuŗai iepriekšējā parlamentā bija 13 deputātu, bet tagad palikuši vairs tikai 6. Zaudējumus cietušas arī velšu un skotu nacionālistu partijas. Jaunajā parlamentā nebūs vairs daudz agrāk populāru seju. Nav ievēlēts strādnieku [illegible] vadītāja vietnieks Džordžs Brauns, kuru pārspējis konservātīvo kandidāts Stjuarts Simss, kas ir dedzīgs apspiesto tautu draugs un vienmēr iestājies par apspiesto tautu tiesībām. Nav ievēlēta arī Dženija Lī, kādreiz ļoti populārā Bevana atraitne.

Jaunās valdības ārlietu ministrs ir sērs Aleks Daglass Hjūms, iekšlietu ministrs Redžinalds Modlings, finanču ministrs Alans Meklods, sabiedrisko pakalpojumu ministrs sērs Kīts Džozefs, lordu nama vadītājs Kventins Hogs. Ministru kabineta locekļu skaits samazināts no 21 uz 18. Jaunajā valdībā ir vairāki locekļi, kas aizstāvējuši Baltijas valstu intereses.

SĪKĀS ZIŅAS

● Francijas bijušais prezidents, ģenerālis Degolls aizbraucis 20 dienu atvaļinājumā uz Spāniju. Ģenerāļa aizbraukšana turēta lielā slepenībā Par to uzzināja tikai tad, kad uz Spānijas zvejnieku ciemu nosūtīta speciāli lielā ģenerāļa gulta. Ģen. Degolla nolūks, acīmredzot, ir atrasties ārpus Francijas, kad 18. jūnijā atzīmēs 30 gadu atceri viņa vēsturiskajam Londonas aicinājumam uzsākt franču pretestības kustību. Sagaidāms, ka ģen. Degolls satiksies ar Spānijas diktātoru Franko. Abi valstsvīri vēl nekad nav tikušies. Ģenerālis Degolls, kā zināms, no Francijas prezidenta posteņa atkāpās 1969. gada aprīlī. Viņa vienīgais ceļojums kopš tā laika ārpus Francijas bija atvaļinājums Īrijā pērngada jūnijā.

● Padomju savienības agrākais diktātors Ņikita Chruščovs pēc 5. jūnijā pārciestās sirds lēkmes ievietots kādā Maskavas slimnīcā. Ārsti vēl nespēja noteikt, cik slimība nopietna, bet 76 g. v. Chruščovs ir spējīgs runāt. Viņu slimnīcā apmeklējusi arī ģimene.

● Kāds padomju reportieris apmeklējis NATO sanāksmi, kuŗā drošības motīvu dēļ nav pielaisti pat mazsvarīgi NATO līdzdalībnieču valstu pārstāvji. Holandes parlamenta loceklis Godharts pieprasījis izmeklēšanu un aizsardzības drošības revīziju. NATO sanāksmē Parīzē, kuŗā ietelp arī 6 Eiropas koptirgus valstu locekļi, nav pielaists arī NATO zinātniskās komitejas loceklis, kaut gan tanī pat laikā NATO autoritātes uzaicinājušas kā viesi Padomju ziņu aģentūras TASS korespondentu.

Komūnisti sākuši uzbrukumu Kambodžā

Ziemeļvietnamiešu un vietkongu kaŗaspēks sakarā ar Kambodžas valdības vispārējo mobilizācijas pavēli pēkšņi sācis jaunu uzbrukumu Kampongas pilsētai, kuŗa atrodas starp Kambodžas galvaspilsētu un galveno ostu. Šai pilsētā ir vienīgā eļļas rafinērija. Uzbrukums Kampongai iezīmējās ar nepārtrauktu stratēģisku spiedienu, ar mērķi ieņemt galvaspilsētu. Ministru prezidenta Lanola valdība 25. jūnijā mobilizēja visus pieaugušos 18 — 60 gadu vecumā. Reizē ar to praktiski visi pieaugušie Kambodžas iedzīvotāji tagad iesaistīti armijā, kuŗa pēdējos mēnešos palielinājusies no 35.000 uz 150.000 vīriem. Visi iedzīvotāji arī pakļauti militāram likumam.

Jaunie valdības rīkojumi sakrīt ar liela apmēra amerikāņu ieroču un municijas piegādi Lanola valdībai. Ziņu aģentūras pēdējās dienās vēstīja par spēcīgu un pastiprinātu amerikāņu gaisa spēku atbalstu Kambodžas armijai cīņā pret Ziemeļvietnamu.

ASV ārlietu ministrs Rodžers apstiprinājis, ka amerikāņu gaisa spēki atbalsta cīņas pret ziemeļvietnamiešiem, piebilstot, ka „mēs nedomājam saistīties nekādā militārā akcijā sakarā ar mūsu līdzšinējo Lanola valdības atbalstīšanu, bet ir pats par sevi saprotams, ka mūsu palīdzība varētu būt lietderīga Kambodžas valdībai".

Līdz šim amerikāņu kaŗaspēka izvākšana no Kambodžas arvien turpinās, jo atlikušas vairs tikai nedaudzas dienas līdz ASV prezidenta Niksona solījumu izpildīšanai pilnīgi atvilkt amerikāņu spēkus no Kambodžas.

Dubčeks padzīts

Čechoslovakijas valdība 24. jūnijā paziņoja, ka 1968. gada liberālās kustības vadītājs Aleksandrs Dubčeks atcelts no sūtņa amata Turcijā. Dubčeka atlaišana bija paredzama jau 2. jūnijā, kad viņš no Ankaras atgriezās Prāgā, lai, pēc oficiālās versijas, apmeklētu savu slimo māti.

Čechoslovakijas 144 locekļu lielā komūnistu partijas centrālkomiteja 26. jūnijā apstiprināja Dubčeka izstumšanu no partijas, atņemot viņam arī sēdekli nacionālsapulcē. Dubčekam bija atņemta partijas biedra karte jau martā, pret viņu ievadot izmeklēšanu kā „labā spārna oportūnistu".

Aleksandrs Dubčeks iestājās komūnistu partijā jau 18 gadu vecumā un darbojās tajā kopš 1939. gada. 1968. gada janvārī viņš kļuva partijas pirmais sekretārs un noturējās amatā līdz 1969. gada aprīlim, kad viņu atcēla, to aizstājot ar Gustavu Husaku, kuŗš partijas vadītājs ir vēl tagad. Dubčeks vadīja partiju, kad 1968. gada augustā Varšavas pakta valstu kaŗaspēks Maskavas vadībā iebruka Čechoslovakijā, lai pārtrauktu liberālizācijas kustību.

Partijas centrālkomiteja publicējusi 24. jūnija sanāksmes Husaka runas tekstu. Husaks atkārtoja, ka galvenās briesmas komūnismam Čechoslovakijā nāk no labā spārna — Dubčeka un viņa sekotājiem. Viņš arī brīdināja, ka sektes un ultrarevolūcionārās frazes tikai kaitē cīņai pret reformistiem, un norādīja, ka partijai ir grūtības ar intelektuāļiem, kuŗus viņš apzīmēja par labā spārna galvenajiem „rekrūšu avotiem". Husaks uzsvēra, ka līdzīgas problēmas pastāv arī ar jaunatni un ka lielākais Dubčeka vadības grēks ir tas, ka viņš pieļāvis jaunatnē pretsociālistiskas tendences.

Centrālkomiteja vērsās arī pret agrāko ministru prezidentu Oldrichu Černiku, kas 3. jūnijā atkāpās no valsts technoloģiskās un investitūras komitejas priekšnieka amata. Černikam atņemta arī partijas biedra karte. Zīlē, ka drīz sekos arī viņa padzīšana no partijas.

DZIESMU SVĒTKU LAIKĀ

Toronto Dižđancīša mazās dejotājas lielais suflieris.

Ed. Keiša karikatūra